

BIALSKI PRZEGLĄD AKADEMICKI

CZASOPISMO AKADEMII BIALSKIEJ NAUK STOSOWANYCH IM. JANA PAWŁA II

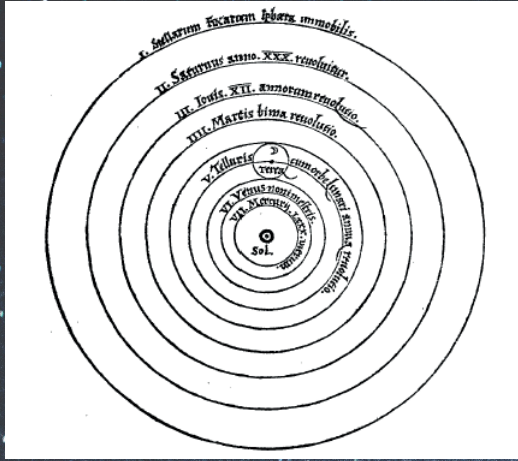
NR 48 – KWIECIEŃ 2023

ISSN 2081-6324

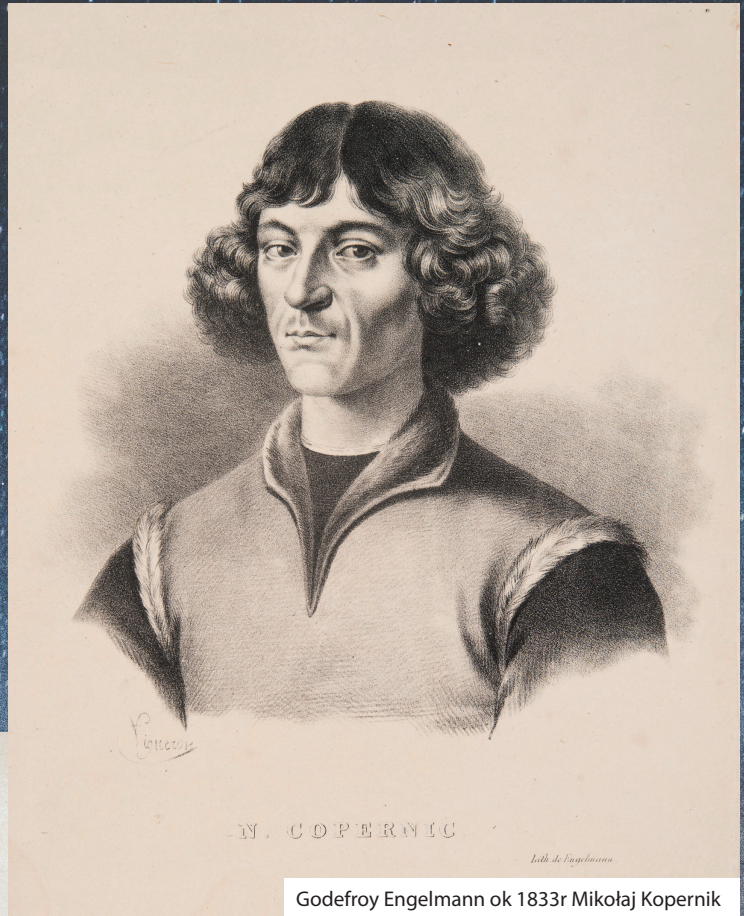

**ASTRONOM KOPERNIK CZYLI ROZMOWA Z BOGIEM
OBRAZ JANA MATEJKI Z 1873 ROKU**

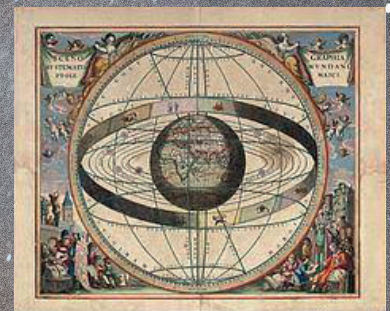
Kopernikowska wizja Wszechświata
w *Derevolutionibus orbium coelestium*

Godefroy Engelmann ok 1833r Mikołaj Kopernik

Pomnik Kopernika dłuta Thorvaldsena odsłonięty w Warszawie w 1830 roku

Mapa Wszechświata Ptolomeusza

OD REDAKCJI

Zadaniem „*Bialskiego Przeglądu Akademickiego*” jest odzwierciedlanie życia uczelni, dokonujących się w niej zmian, prezentacja kierunków rozwoju oraz bieżących spraw związanych z nauczaniem, działalnością naukową oraz życiem społeczności akademickiej. Pokazujemy życie uczelni i jej współpracę ze środowiskiem lokalnym i regionalnym oraz tym szerszym - narodowym i kulturowym.

Numer, który oddajemy w ręce czytelników jest przykładem tej strategii realizacji misji czasopisma. Prezentujemy w nim na początku konferencję naukową na temat podatków i ubezpieczeń zorganizowaną w marcu przez uczelnię przy współpracy z różnymi instytucjami zewnętrznymi, jako dobry

przykład współpracy nauki z praktyką. Materiał ten ilustruje dobrze służebną i inspirowaną rolę Akademii Bialskiej wobec otoczenia oraz otwartość na potrzeby praktyki.

Uczelnia spełnia ważne funkcje wychowawcze, do czego duchowo zobowiązuje ją patronat Św. Jana Pawła II. W czasach zawirowania w sferze poglądów BPA wydobywa z nauczania Świętego Patrona wartości i myśli, które mają nieprzemijającą wartość w nauczaniu. Wprowadzamy, więc na łamy czasopisma sekcję poświęconą nauczaniu patrona uczelni, Św. Jana Pawła II. Zapraszamy do redagowania tej części czasopisma zwłaszcza duszpasterzy akademickich.

Na funkcjonowanie i rozwój uczelni silny wpływ mają współczesne procesy i zdarzenia kulturowe, związane z dorobkiem sławnych Polaków. Staramy się nawiązywać przynajmniej do niektórych z nich. Rok 2023, ze względu na ważne rocznice, został ogłoszony rokiem wielu znakomitych uczonych, literatów i artystów. W tym numerze zwracamy uwagę na dorobek naukowy Mikołaja Kopernika, człowieka wielkiego formatu - astronoma, lekarza, ekonomisty, duchownego i polityka oraz twórczość poetycką Wisławy Szymborskiej, laureatki nagrody Nobla oraz Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, poety czasu walki o wolność. Wybrane przykłady utworów poetyckich tych Autorów mogą się kojarzyć z wiosenną porą roku oraz przypadającymi w tym czasie Świętami Wielkiej Nocy.

Obok informacji o bieżącym funkcjonowaniu uczelni i jej organów podajemy przykłady związane z realizacją badań naukowych (choroby odkleszczowe) czy Dydaktycznej Inicjatywie Doskonałości. Pokazujemy także interesujące materiały z życia studentów, którym Redakcja dziękuje za aktywność i współpracę. Cieszą nas różnorodne zainteresowania naukowe, społeczne i artystyczne studentów, w tym aktywność studenckich kół naukowych. Liczymy, że dzięki tej aktywności wzmocni się przekonanie, że pesymistyczny „wiatr w oczy studentów” może zmienić się na przyjemny powiew wiosny. Mówiąc o studentach mamy na myśli zarówno tych, których możemy zaliczyć do wchodzących w życie i podbijających ten świat jak i tych, którzy studiując na Uniwersytecie Trzeciego Wieku napisali „To były piękne dni, ale... nic nie może wiecznie trwać”.

Wszystkim czytelnikom życzymy przyjemnej lektury
prof. dr hab. dr h. c. Mieczysław Adamowicz, Redaktor Naczelny

„Bialski Przegląd Akademicki”
 Nr XLVIII, kwiecień 2022
 ISSN 2081-6324

Bialski Przegląd Akademicki jest czasopismem informacyjnym, wydawanym przez Akademię Białą Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, skierowanym do pracowników i studentów uczelni oraz adresatów zewnętrznych.

Nadzór programowy i redakcyjny
 prof. dr hab. dr h.c. Mieczysław Adamowicz

Redakcja i korekta: mgr Małgorzata Mikołajczuk
 m.mikolajczuk@akademiabialska.pl

Zdjęcia nieoznaczone inaczej: archiwum ABNS w Białej Podlaskiej

Reprodukcja na okładce – źródło: Wikipdia. jpg

Skład i druk: druk-24h.com.pl tel. 535 500 898

Spis treści

Konferencja naukowa „Podatki - Ubezpieczenie - Przedsiębiorczość” jako sposób zacieśniania więzi między nauką i praktyką	2
Dni Otwarte	5
„Abyście umieli zdać sprawę z nadziei, która jest w was”	6
Mikołaj Kopernik – l'uomo universale: człowiek renesansu	8
Kalendarium	13
Senat akademicki ABNS	15
O chorobach odkleszczowych w ABNS	17
DID – Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości 2022	19
Wisława Szymborska o wiosnie	21
Krzysztof Kamil Baczyński	23
Japonia – moje największe marzenie	24
Ogólnouczelniane Koło Ochrony Środowiska w akcji	25
„Czy studentowi zawsze wiatr w oczy?”	26
Czy studenci mają „wolny czas”?	27
Sztuka internautów	29
American dream	31
American dream (tasks)	33
„Przystanek – popularyzacja nauki” nowy projekt w ramach Uniwersytetu Dziecięcego	34
To były piękne dni, ale . . . nic nie może wiecznie trwać. Wspomnienie ośmiu lat w Uniwersytecie Trzeciego Wieku	36

Wszelkie prawa zastrzeżone

Autorzy publikacji nie otrzymują honorariów oraz akceptują jednoczesne ukazanie się artykułów na łamach „Bialskiego Przeglądu Akademickiego” i w Internecie. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów, zmian tytułów i redagowania tekstów dostarczonych w celu publikacji. Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych i nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam oraz ogłoszeń.

KONFERENCJA NAUKOWA „PODATKI - UBEZPIECZENIE - PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ” JAKO SPOSÓB ZACIEŚNIANIA WIĘZI MIEDZY NAUKĄ I PRAKTYKĄ

6 – 7 marca 2023r., Biała Podlaska

W dniach 6-7 marca 2023r. w Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II odbyła się konferencja pt. „PODATKI – UBEZPIECZENIA – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ”.

Stanowiła ona ważną, kolejną inicjatywę realizującą dążenia uczelni do zacieśniania więzi między nauką i praktyką. Potrzeba rozwijania tych więzi znajduje swój zapis w strategii realizowanej od początku przez ABNS w Białej Podlaskiej, w której określono jej zadanie jako prowadzenie kształcenia uwzględniającego potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Do celów strategicznych określonych w strategii należą m.in.: kształcenie studentów oparte na praktyce i badaniach naukowych oraz realizacja oczekiwań i potrzeb otoczenia

społeczno-gospodarczego w zakresie kształcenia.

Organizatorami wydarzenia byli: Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II. Patronat nad wydarzeniem objęła Krajowa Izba Doradców Podatkowych.

Konferencja zorganizowana została w okresie dynamicznych zmian polskiego prawa daninowego i stanowiła ważny głos w dyskusji na forum krajowym stanowiący podsumowanie bieżącej sytuacji ze wskazaniem głównych problemów oraz realizowanych kierunków zmian, które wymagają od przedsiębiorców stałego dostosowywania się. Jej celem było podjęcie dyskusji nad bieżącymi wyzwaniami z obszaru

podatków i finansów w kontekście funkcjonowania sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP). Szczególną uwagę zwrócono na zmiany wywołane nowelizacjami przepisów, w tym Polskim Ładem 2022 oraz planami wprowadzenia obligatoryjnego Krajowego systemu e-Faktur (KSeF).

Konferencja była adresowana do przedstawicieli środowisk biznesowych, specjalistów i praktyków z zakresu podatków i ubezpieczeń, przedsiębiorców zajmujących się zawodowo tematyką prawa podatkowego oraz prawa ubezpieczeń społecznych, w tym doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów oraz księgowych, a także przedstawicieli sektorów ukierunkowanych na tworzenie sprzyjających uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości, w tym sektora rządowego i samorządowego oraz szkolnictwa wyższego.

W Konferencji wzięli udział znamienici prelegenci, w tym Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Prasowy Sądu Najwyższego, przedstawiciele: Ministerstwa Finansów, Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Krajowej Izby Biur Rachunkowych, Stowarzyszenia Współpracujących Biur Rachunkowych, Okręgowej Izby Radców Prawnych, Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rady Naukowej przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, przedstawiciele uczelni: Akademii Finansów i Biznesu Vistula, Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej,

Telewizyjnej i Teatralnej im. L. Schillera w Łodzi, Uczelni Łazarskiego, Szkoły Głównej Handlowej, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Papieża Jana Pawła II, a także liczni eksperci, doradcy podatkowi i przedsiębiorcy. Przebieg konferencji moderował prof. dr hab. Marian Podstawka reprezentujący Akademię Białską Nauk Stosowanych zapewniając jej stosowną oprawę merytoryczną oraz pozytywną atmosferę do dyskusji wśród uczestników.

W warstwie merytorycznej konferencji wybrzmiała troska o rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Polsce w obecnych uwarunkowaniach prawno-gospodarczych. Zwrócono uwagę na problemy funkcjonowania i rozwoju zwłaszcza małych podmiotów, w tym firm rodzinnych. Podkreślono, że niestabilność i wysoka złożoność obowiązujących uregulowań podatkowo-ubezpieczeniowych nie sprzyja nie tylko funkcjonującym na rynku małym podmiotom, ale także wpływa niekorzystnie na rozwój przedsiębiorczości wśród młodych, zniechęcając do nowych działalności gospodarczych.

Podczas pierwszego dnia konferencji w uznaniu zasług na rzecz rozwoju i promocji Uczelni JM Rektor Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk włączył w poczet członków „Towarzystwa Przyjaciół Akademii Białskiej” szereg znamienitych Gości i przedstawicieli Uczelni. Członkostwem

w „Towarzystwie Przyjaciół Akademii Białskiej” zaszczytzeni zostali:

- Adam Abramowicz, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- prof. dr hab. Marcin Wiącek, Rzecznik Praw Obywatelskich,
- prof. dr hab. Piotr Wachowiak, Rektor Szkoły Głównej Handlowej,
- prof. dr hab. Konrad Raczkowski, Prorektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie,
- Tadeusz Konaszuk, Prezes Związku Przedsiębiorców i Pracodawców „Podlasie”,
- Jarosław Łepecki, Prezes Białkopodlaskiej Izby Gospodarczej,
- Leszek Horegląd, Prezes Przedsiębiorstwa Robót Drogowych S.A. oraz Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego Budownictwa „TRASA” Sp. z o.o.,
- dr Marek Kuźmicki, Pełnomocnik ds. współpracy z otoczeniem gospodarczym Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.

Obrady pierwszego dnia konferencji poświęcono dwóm sesjom – „Ubezpieczenia społeczne” oraz „System podatkowy”. Pierwsza sesja rozpoczęła się wykładem nt. „Wspólnik iluzoryczny”, wygłoszonym przez prof. dr hab. Marcina Wiącka, Rzecznika Praw Obywatelskich. Następnie dr hab. Roman Sobiecki, prof. SGH przedstawił wystąpienie nt. „Przedsiębiorstwo przedsiębiorcze”. Kolejnym punktem programu była problematyka dobrowolnego ZUS-u. Wprowadzenie do niej przedstawił

dr Marek Woch reprezentujący Biuro Rzecznika MŚP, a następnie odbyła się dyskusja panelowa poświęcona dobrowolnemu ZUS-owi w której uczestniczyli: Rzecznik MŚP Adam Abramowicz, prof. dr hab. Marek Góra (Szkoła Główna Handlowa), prof. dr hab. Robert Gwiazdowski (Uczelnia Łazarskiego), prof. dr hab. Jan Klimek (Szkoła Główna Handlowa). Dyskusję moderował Pan Grzegorz Piątkowski reprezentujący Biuro Rzecznika MŚP. Kolejnym podjętym w sesji zagadnieniem była „Problematyka postępowań ZUS w zakresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących działalność gospodarczą” zaprezentowana przez Panie – r.pr. Agnieszkę Majewską oraz adw. dr Izabelę Hasińską, reprezentujące Biuro Rzecznika MŚP.

Sesję drugą poświęconą systemowi podatkowemu rozpoczął wykład nt. „Ekonomia systemu podatkowego” wygłoszony przez prof. dr hab. Konrada Raczkowskiego, Prorektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Następnie odbył się panel członków Rady Naukowej przy Rzeczniku MŚP nt. „Polski Ład i co dalej? – kierunki zmian systemu podatkowego pożądanego z punktu widzenia sektora MŚP”. W dyskusji nad aktualnymi zagadnieniami z zakresu rozwiązań w polskim systemie podatkowym uczestniczyli prof. dr hab. Jan Klimek (Szkoła Główna Handlowa), prof. dr hab. Paweł Kossecki (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L. Schillera w Łodzi), prof. dr hab. Adam Mariański

(Uczelnia Łazarskiego), prof. dr hab. Witold Orłowski (Akademia Finansów i Biznesu Vistula) oraz dr inż. Magdalena Zwolińska-Ligaj reprezentująca Akademię Białską Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II. Moderatorem panelu był Pan Mikołaj Kruczyński z Biura Rzecznika MŚP.

Drugi dzień konferencji rozpoczął wykład dr. hab. Aleksandra Stępkowskiego, Rzecznika Prasowego Sądu Najwyższego nt. „Przesłanka ogólna wniesienia skargi nadzwyczajnej w praktyce orzeczniczej Sądu Najwyższego”. Następnie miała miejsce sesja nt. „Podatek VAT – nowe rozwiązania”. W jej trakcie Pan Krzysztof Rogowski reprezentujący Ministerstwo Finansów przedstawił w swoim wykładzie szczegółowo „Założenia Krajowego systemu e-faktur”. Następnie zaś miał miejsce panel dyskusyjny „Założenia Krajowego systemu e-faktur – perspektywa doradcy podatkowego”. W panelu uczestniczyli: Rzecznik MŚP Adam Abramowicz, dor. pod. Paweł Chruppek (Biuro Rzecznika MŚP), dor. pod. Grzegorz Jarosiewicz (Krajowa Izba Doradców Podatkowych), dor. pod. Zdzisław Modzelewski (Krajowa Izba Doradców Podatkowych), Pan Krzysztof Rogowski (Ministerstwo Finansów). Moderatorem był Pan Mateusz Wasilewski z Biura Rzecznika MŚP.

W ramach ostatniej sesji nt. „Rozliczenie podatków i ubezpieczeń” podjęto praktyczne aspekty i problemy związane z rozliczeniami podatków i ubezpieczeń. Sesję rozpoczął wykład prof. dr. hab. Mariana Podstawki z Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Papieża Jana Pawła II nt. „Jak zmienić filozofię ubezpieczania ryzyka zdrowia

– zagadnienia systemowe”. Następnie miało miejsce wystąpienie Pani Magdaleny Michałowskiej ze Stowarzyszenia Współpracujących Biur Rachunkowych poświęcone „Rozliczaniu składek na ubezpieczenia zdrowotne za 2022 rok z punktu widzenia biur rachunkowych”. Kolejny punkt sesji dotyczył „Rozliczania PIT za 2022 rok – wybór najlepszej formy opodatkowania z punktu widzenia praktyki biur rachunkowych” przedstawiony w wykładzie Pani Anny Aniszewskiej z Krajowej Izby Biur Rachunkowych.

Kolejnym prelegentem był Pan Maciej Jankowski reprezentujący Skarbiec Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. prezentujący wystąpienie nt. „Otoczenie makroekonomiczne polskiego biznesu w roku 2023”. Sesję zwińczył wykład Pani r.pr. Katarzyny Kazulo-Borkowskiej z Biura Rzecznika MŚP nt. „Opodatkowania budowli podatkiem od nieruchomości w świetle najnowszych orzecznictwa NSA”.

Podsumowania i zamknięcia konferencji dokonał prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk, Rektor Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.

Konferencja zaprezentowała najwyższy poziom merytoryczny dzięki uczestnictwu znamienitych gości w charakterze prelegentów i pozostałych uczestników. Zainicjowała ona podjęcie dyskusji oraz wymianę wiedzy i doświadczeń w zakresie aktualnych zmian dotyczących sektora finansów i ubezpieczeń oddziałujących na warunki rozwoju przedsiębiorczości. Wydarzenie cieszyło się także zainteresowaniem ze strony lokalnego i krajowego sektora biznesu odpowiadając

na pałące potrzeby i liczne pytania jego przedstawicieli. Konferencja wzmocniła kształtujące się wokół Akademii Białskiej forum wymiany wiedzy między przedstawicielami gospodarki, rządu, samorządu oraz szkolnictwa wyższego. Wykłady i panele cieszyły się żywym zainteresowaniem uczestników, wzbudzały liczne pytania, inspirowały wypowiedzi słuchaczy. Formuła spotkania umożliwiła integrację środowisk.

Wzorowa organizacja konferencji była możliwa dzięki znacznemu zaangażowaniu studentów, w tym zrzeszonych w Uczelnianej Radzie Samorządu Studenckiego ABNS w Białej Podlaskiej oraz licznemu gronu pracowników Naszej Uczelni.

Osoby zainteresowane zapraszamy do obejrzenia odcinka Programu dziennikarza ekonomicznego Pana Adama Sojki pt. Zrozumieć rynek odc. 67 - Jak zniszczyć przedsiębiorczość - poradnik, w którym gośćmi byli uczestnicy Konferencji: prof. dr hab. Jan Klimek (Szkoła Główna Handlowa), prof. dr hab. Paweł Kossecki (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L. Schillera w Łodzi), prof. dr hab. Adam Mariański (Uczelnia Łazarskiego), prof. dr hab. Konrad Raczkowski, Prorektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Odcinek programu jest dostępny na kanale YouTube.

Źródła:

<https://rzecznikmsp.gov.pl/konferencja-podatki-ubezpieczenia-przedsiębiorczosc-6-7-marca-2023-r-biala-podlaska/#Agenda>

<http://www.pswbp.pl/index.php/pl/konferencje-eiz/12817-konferencja-podatki-ubezpieczenia-przedsiębiorczo>

*dr inż. Magdalena Zwolińska-Ligaj,
Zakład Zarządzania, Wydział Nauk
Ekonomicznych*

*dr hab. Danuta Guzał-Dec,
prof. ABNS w Białej Podlaskiej,
Wydział Nauk Ekonomicznych*

*Zdjęcia z konferencji pochodzą
z Archiwum ABNS*

DNI OTWARTE

15 marca 2023 roku - zorganizowano Dzień Otwarty Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II. Kandydaci na studia mogli zapoznać się z bogatą ofertą studiów w Naszej Uczelni. To była doskonała okazja, aby dowiedzieć się jak najwięcej o miejscu, z którym młody człowiek zwiąże kilka najbliższych lat swojego życia. Jakie są zasady rekrutacji? Jak wyglądają wydziały? Jakim zapleczem dydaktycznym dysponuje Nasza Uczelnia? Jak wyposażone są laboratoria? Odpowiedzi na te wszystkie pytania chętnie udzielili pracownicy akademicy oraz sami studenci, którzy byli, są i będą niewątpliwie najlepszym źródłem informacji dla swoich młodszych kolegów.

Podczas oficjalnego otwarcia JM Rektor prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk przywitał przybyłą na wydarzenie młodzież. Atrakcją części oficjalnej był pokaz w wykonaniu studentów Ratownictwa Medycznego dotyczący działań ratunkowych. Tanecznym krokiem w wydarzenie wprowadzili nas studenci z Koła Naukowego „Kurtyna” podczas wspólnej zabawy „Belgijka”.

Uczniowie szkół średnich mieli możliwość poznać bliżej każdy kierunek studiów, poprzez rozmowę ze studentami i nauczycielami akademickimi, co było najlepszym sposobem aby dowiedzieć się jak studiuje się na Naszej Uczelni i potwierdzić, że Akademia Białska Nauk Stosowanych zapewnia studentom bardzo dobre warunki kształcenia.

Spśród wielu atrakcji powodzeniem cieszyły się prowadzone prezentacje, konkursy oraz otwarte wykłady tematyczne. Warto tu wspomnieć o możliwości spotkania z przedstawicielami Straży

Granicznej i Wojska Polskiego, a także pokazie strzelania na nowoczesnej strzelnicy multimedialnej proponowanym przez kierunek Bezpieczeństwo Narodowe. Na stoisku kierunku Fizjoterapia można było na własnej skórze poczuć pokaz technik masażu, plastrowania czyli kinesiotapingu oraz badania stopy przy użyciu plantografu. Nie zabrakło także smakołyków i łakoci przygotowanych przez studentów kierunku Dietetyka. Studencki kierunek Ekonomia przygotowali liczne konkursy min. bardzo popularne Koło Fortuny z nagrodami. Na stoiskach kierunków medycznych można było wykonać pomiar ciśnienia krwi, a także zbadać inne parametry życiowe, czy nauczyć się jak prawidłowo wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową. Razem ze stoiskiem kierunku Informatyka można było przenieść się do wirtualnej rzeczywistości za sprawą okularów VR, a także zobaczyć zbudowane przez studentów roboty. Chętne osoby mogły sprawdzić się w zajęciach przygotowanych przez studentów Turystyki i Rekreacji na ścianie wspinaczkowej znajdującej się w naszej hali sportowej. Na stoisku kierunku Rolnictwo można było zobaczyć pokaz carwingu – czyli sztuki rzeźbienia w owocach, spróbować regionalnych produktów. Przy stoisku kierunku Socjologia można było spotkać dziennikarza oraz prywatnego detektywa, którzy zachęcali do pamiątkowego zdjęcia. W szczególności dla Panów studentów kierunku Mechanika i Budowa Maszyn zorganizowali konkurs na najszybszy przejazd samochodem RC. Tradycją Dnia Otwartego był konkurs „Gra o indeks” na filologię angielską, oraz lekcja pokazowa

z języka angielskiego. Na stoisku kierunku Pedagogika organizowana była nauka tańców korowodowych i ciekawe gry grupowe oraz kącik dla fanów gier planszowych. Do studiowania w murach naszej uczelni zachęcali także studenci z Samorządu Studenckiego, przy okazji promując wstąpienie do Samorządu, który jest według nich samą przygodą życia oraz miejscem do rozwoju swoich pasji i zainteresowań. W czasie trwania Dnia Otwartego można było zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie w FOTO-budce.

Podczas Dnia Otwartego uczniowie, ich wychowawcy i rodzice mieli możliwość zwiedzić wszystkie obiekty uczelni, w tym Bibliotekę Akademicką, Centrum Symulacji Medycznych i Położniczych, Dom Studenta, Halę Sportową, Centrum Badań nad Innowacjami, oraz Centrum EKO-AGRO-TECH. Do dyspozycji zwiedzających były także laboratoria i hamownia podwoziowa, gdzie przeprowadzone były pokazowe lekcje teoretyczno – praktyczne.

Bardzo się cieszymy, że zainteresowanie Dniami Otwartymi Naszej Uczelni było tak duże. Odwiedzili nas uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z Białej Podlaskiej, Janowa Podlaskiego, Międzyrzecza Podlaskiego, Radzyna Podlaskiego, Łosic, Wisznic, Terespoła, Małaszewicz oraz Łukowa.

Dziękujemy za wspólnie spędzony czas nauki i dobrej zabawy. Mamy nadzieję, że to spotkanie zaowocuje decyzją o podjęciu studiów w ABNS w Białej Podlaskiej – bo tutaj WARTO studiować!

*Materiały przygotowane przez
Dział Promocji ABNS*

„ABYŚCIE UMIELI ZDAĆ SPRAWĘ Z NADZIEI, KTÓRA JEST W WAS”

Komentarz duszpasterza akademickiego księdza Tomka Cabaja

Młody człowiek, który rzeczywiście myśli, otwiera sobie drogę do dobrego życia. Bez wątpienia to połączenie wartościowych studiów, otaczania się ludźmi godnymi poświęcania im czasu, ale także myślenie o sobie w przyszłości. O nadziejach i lękach, a także o duchowej trosce o sumienie, zatem o decyzjach i codziennych wyborach. Św. Jan Paweł II na podstawie ewangelicznej sceny, która była spotkaniem między Jezusem i młodym człowiekiem pokazuje kilka ważnych spraw dających do myślenia. I tak będzie na każdym kolejnych Światowych Dniach Młodzieży. Papież zaprasza młodych, modli się z nimi i zostawia ich z tematami, które warte są przemyśleń, by przyszłość stawała się lepsza nie przez przypadek, ale dzięki zaangażowaniu młodych w sprawy, które świadomie wybiorą. Zachęcam więc do czytania i myślenia, by refleksje św. Jana Pawła II pobudzały do mądrego działania i życia. Poniższe fragmenty papieskiego listu otwierają nasz cykl powrotu do wypowiedzi Ojca Świętego z okazji Światowych Dni Młodzieży.

*List apostolski do młodych całego świata **Parati semper** (Zawsze wierni) został napisany z okazji ogłoszonego przez ONZ Międzynarodowego Roku Młodzieży w 1985 roku. Jest to kluczowy tekst Jana Pawła II do młodych, leży on u podstaw papieskiego nauczania związanego ze Światowymi Dniami Młodzieży.*

Wybrane fragmenty z listu:

...Chrystus pyta o stan Waszej świadomości moralnej. Pyta

równocześnie o stan Waszych sumień. Jest to pytanie kluczowe dla człowieka. Kluczowe – dla Waszej młodości. Dla całego projektu życia, który właśnie w młodości ma się ukształtować. Wartość tego projektu jest najściślej związana ze stosunkiem każdego i każdej do dobra i zła moralnego. Wartość tego projektu zależy w sposób zasadniczy od prawdziwości i od prawości Waszego sumienia. Zależy też od jego wrażliwości.

...Chrystusowe słowa „poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli” stają się istotnym programem. Młodzi mają – jeśli tak można się wyrazić – wrodzony „zmysł prawdy”. Prawda zaś ma służyć wolności: młodzi mają także spontaniczne pragnienie wolności. A co to znaczy być wolnym? To znaczy: umieć używać swej wolności w prawdzie – być – „prawdziwie” wolnym. Być prawdziwie wolnym – to nie znaczy, stanowczo nie znaczy: czynić wszystko, co mi się podoba, na co mam ochotę. Wolność zawiera w sobie kryterium prawdy, dyscyplinę prawdy. Bez tego nie jest prawdziwą wolnością. Jest zakłamanie wolności. Być prawdziwie wolnym – to znaczy: używać swej wolności dla tego, co jest prawdziwym dobrem. W dalszym ciągu więc: być prawdziwie wolnym – to znaczy: być człowiekiem prawego sumienia, być odpowiedzialnym, być człowiekiem „dla drugich”.

Ilmu młodych, podbitych urokiem kuszących mirażów popada w moc niekontrolowanych instynktów i szuka szczęścia na drogach dużo obiecujących, ale w rzeczywistości pozbawionych autentycznych

ludzkich perspektyw! Odczuwam potrzebę powtórzenia tu słów, które napisałem w Orędziu, Wam poświęconym, na Światowy Dzień Pokoju: „niektórzy z Was mogą odczuwać pokusę ucieczki od odpowiedzialności: ucieczki w złudny świat alkoholizmu i narkotyków, przelotne związku nie prowadzące do małżeństwa i założenia rodziny, w obojętność, cynizm, a nawet w gwałt. Strzeżcie się zasadzek świata, który dąży do wyzyskania lub wypaczenia Waszych zdecydowanych i usilnych poszukiwań szczęścia i sensu życia”.

Ewangelista Łukasz pisze: „Jezus zaś czynił postępy [wzrastał] w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi”. Tak więc młodość jest „wzrastaniem”...

Można powiedzieć, że przez nie młodość jest właśnie młodością. W ten sposób zyskuje ona swoją własną, niepowtarzalną charakterystykę. W ten sposób jest ona dana każdemu i każdej z Was w osobistym, a zarazem wspólnotowym doświadczeniu jako szczególna wartość.

Życzę Wam również tego „wzrastania” przez obcowanie z Bogiem. Może temu służyć – w znaczeniu pośrednim – również i obcowanie z przyrodą i obcowanie z ludźmi. W sposób bezpośredni służy temu zwłaszcza modlitwa. Módlcie się i uczcie się modlitwy. Otwierajcie Wasze serca i Wasze sumienia przed Tym, który Was zna lepiej, niż Wy sami siebie. Rozmawiajcie z Nim. Wnikajcie w Słowo Boga Żywego, czytając i rozważając Pismo Święte. To wszystko są metody i środki zbliżania się do Boga i obcowania z Nim.

1985 – Międzynarodowy Rok Młodzieży – ONZ

Pamiętajcie, że jest to obcowanie wzajemne. Bóg odpowiada również najbardziej „bezinteresownym Darem z siebie samego”, który w języku biblijnym nazywa się „Łaską”. Starajcie się żyć w łasce Bożej.

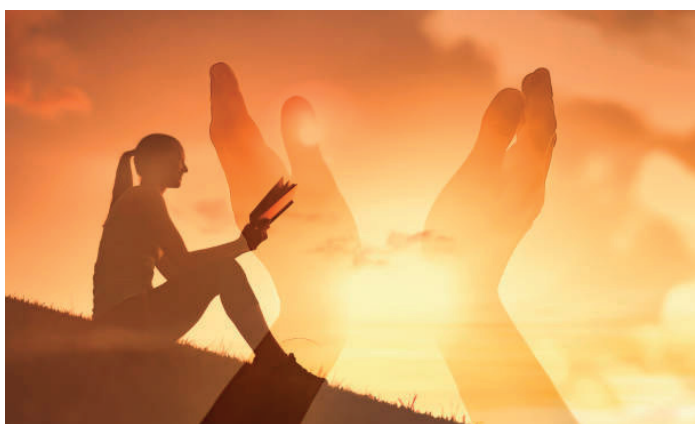
Kościół widzi młodych – więcej: Kościół w sposób szczególny widzi siebie samego w młodych – w Was wszystkich, a zarazem w każdej i każdym z Was. Tak było od początku, od czasów apostołskich.

Wy, Młodzi, jesteście nadzieją Kościoła, który tak właśnie widzi siebie i swe posłannictwo w świecie.

Pulsuje w Was, w Waszych młodych sercach pragnienie prawdziwego braterstwa wszystkich ludzi, bez podziałów, przeciwstawień, dyskryminacji. Tak. Pragnienie braterstwa i wielorakiej solidarności przynosicie z sobą.

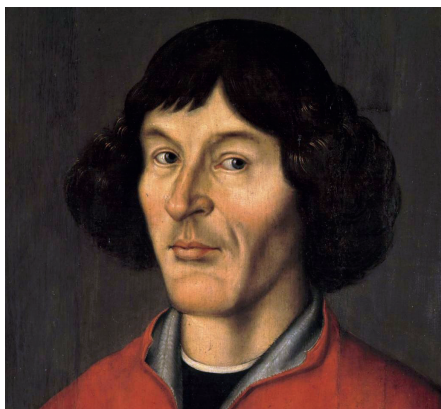
Skoro więc nosicie w sobie pragnienie braterstwa, to znaczy, że „nauka Boża trwa w was”. Trwa w Was ta nauka, którą przyniósł Chrystus – ta nauka, która słusznie też nosi miano „Dobrej Nowiny”. I trwa na Waszych wargach, a przynajmniej zakorzeniona jest w Waszych sercach. Modlitwa Pańska, która zaczyna się od słów „Ojcze nasz”. Modlitwa, która objawiając Ojca, potwierdza zarazem, że ludzie są braćmi – i całą swoją treścią przeciwstawia się wszelkim programom zbudowanym wedle zasady walki człowieka przeciw człowiekowi, w jakiegokolwiek postaci. Modlitwa „Ojcze nasz” odwołuje serca ludzkie od wrogości, nienawiści, gwałtu, terroryzmu, dyskryminacji, podeptania ludzkiej godności i ludzkich praw.

Apostoł pisze, że Wy, Młodzi, jesteście mocni Bożą nauką: tą nauką, która zawiera się w Chrystusowej Ewangelii, a streszcza się w modlitwie „Ojcze nasz”. Tak! Jesteście mocni tą Bożą nauką, jesteście mocni tą modlitwą. Jesteście mocni – gdyż ona zaszczerpia w Was miłość, życzliwość, poszanowanie dla człowieka, dla jego życia, godności, sumienia, przekonań i praw. Skoro „znacie Ojca”, jesteście mocni mocą ludzkiego braterstwa.

MIKOŁAJ KOPERNIK – L’UOMO UNIVERSALE: CZŁOWIEK RENESANSU

Kopernik – portret z Sali Mieszczańskiej Ratuszu Staromiejskim w Toruniu
Źródło: Wikipedia. jpg.

Kopernikowie nie byli przywiązani do jednego tylko regionu. Ród wywodzi się ze Śląska, z istniejącej do dziś wsi Koperniki. Ojciec astronoma, także Mikołaj, był zamożnym krakowskim kupcem. W trakcie wojny Królestwa Polskiego z Zakonem Krzyżackim zwanej „wojną trzydziestoletnią” (1454-1466) Mikołaj Kopernik senior wspierał mieszczan pruskich zrzeszonych w antykrzyżackim Związku Pruskim. Przeniósł się do Torunia gdzie handlował miedzią i sukniem. Należąc do elity miasta znalazł równą sobie stanem żonę Barbarę Watenrode, córkę patrycjusza, którego ród – podobnie jak Kopernikowie – miał korzenie na Śląsku i tak samo propolskie nastawienie. Ze związku małżeńskiego Mikołaja seniora i Barbary w toruńskiej kamienicy 19 lutego 1473 roku urodził się Mikołaj Kopernik. Był jednym z czworga dzieci patrycjuszowskiej rodziny: miał brata Andrzeja oraz dwie siostry, z których jedna trafiła do zakonu cysterek, druga wyszła za kupca.

Śmierć ojca dotknęła młodego Mikołaja, gdy miał zaledwie 10 lat. Wówczas opiekę nad oboma młodymi, lecz dobrze rokującymi

chłopcami przejął wuj, Łukasz Watenrode – człowiek poważny, dobrze wykształcony na Akademii Krakowskiej i uczelniach zagranicznych; obracający się w bliskim otoczeniu królów polskich z dynastii Jagiellonów, u których pełnił rolę doradcy. W kilka lat po śmierci Mikołaja Kopernika seniora został biskupem warmińskim. Aż do śmierci trzymał przy sobie obu siostrzeńców i to sprawiło, że sławny astronom, choć urodził się w Toruniu przeżył większość dorosłego życia w miastach warmińskich, głównie we Fromborku.

Niebagatelną rolę w kształtowaniu zainteresowań i ćwiczeniu umysłu braci Koperników odegrały studia wyższe. Lata 1491-1495 Mikołaj Kopernik spędził na Akademii Krakowskiej, gdzie świetnie rozwijały się nauki ścisłe. Zgłębiał matematykę, astrologię (wróżbiarstwo) i astronomię (opartą rzecz jasna na geocentryzmie), a także dyscypliny humanistyczne: gramatykę, retorykę, poetykę i filozofię. Wróciwszy z Krakowa wyjechał wkrótce na studia zagraniczne do Italii. Przebywał najpierw w Bolonii, gdzie wcześniej studiował protektor Kopernika, Łukasz Watenrode. Poznawał prawo, które akurat na tej uczelni miało świetną renomę. Następnie w Padwie przez trzy lata uczył się medycyny. Jedyne znany dyplom Mikołaja Kopernika

to poświadczenie uzyskania doktoratu z prawa kanonicznego wydane przez uczelnię w Ferrarze. Tam uzyskanie dyplomu było najtańsze i pewnie dlatego Ferrarę, a nie Bolognię, wybrał niezbyt jeszcze zamożny Mikołaj Kopernik.

Na dyplomie doktorskim wydanym w 1503 roku widnieje napis: „Pan Mikołaj Kopernik z Prus, kanonik warmiński i scholastyk kościoła św. Krzyża we Wrocławiu”. Nie ma w tym nic zaskakującego, że biskup warmiński pokierował karierą protegowanych w stronę stanu duchownego, którego sam był przedstawicielem. Przyszły astronom już w trakcie studiów został członkiem kapituły warmińskiej. Przyjął święcenia niższe, lecz wyższych prawdopodobnie nie. Dawało mu to pewne źródło dochodu i pracę polegającą głównie na zajęciach administracyjno-ekonomicznych. Jako administrator dóbr kapitulnych urzędował Kopernik to w Olsztynie, to we Fromborku. Zarządzał majątkiem, przyjmował czynsze, wyznaczał pańszczyzny, nadawał i przejmował grunta, zbierał podatki i dbał o obronność miast. Była to praca odpowiedzialna, ale nie na tyle absorbująca, aby kanonik z ambicjami naukowymi nie mógł się poświęcać swoim pasjom, co Kopernik z pewnością czynił.

W końcu ubiegłego roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podjął jednogłośnie uchwałę, że rok 2023 będzie Rokiem Mikołaja Kopernika (1473-1543). Upamiętnienie jest związane z pięćset pięćdziesiątą rocznicą urodzin i czterysta osiemdziesiątą rocznicą śmierci polskiego astronoma. Przypomnijmy życiorys i dokonania tego niewątpliwie najwybitniejszego naukowca polskiego działającego w epoce Odrodzenia.

Życie i działalność pozaastronomiczna

Jeszcze na studiach w Italii przyszły astronom podjął się nauki greki. Po powrocie do kraju w 1509 roku wydał w Krakowie swoją pierwszą książkę: „Listy” bizantyjskiego historyka z VII wieku, Teofilakta Symokatty przetłumaczone z języka greckiego na łaciński. Były to krótkie powiastki o tematyce obyczajowej, sielskiej, miłosnej zadedykowane dla wuja – biskupa Watzenrode.

Nieobce Kopernikowi były też zagadnienia kartografii. W czasie studiów w Krakowie poznał swojego późniejszego wieloletniego przyjaciela, Bernarda Wapowskiego. Humanista ten, o horyzontach szerokich i typowych dla elit swojej epoki zasłynął z czasem jako najwybitniejszy polski kartograf XVI wieku. Mikołaj Kopernik był jego współpracownikiem, dostarczał mu danych o Warmii i Prusach do powstającej mapy Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Około 1510 roku sam opracował mapę części Prus. Do naszych czasów się nie zachowała, ale musiała być wartościowa, gdyż próbowali mu ją bezskutecznie wykraść agenci Zakonu Krzyżackiego.

Kolejnym polem działalności Mikołaja Kopernika była praktyka lekarska. Na studiach zagranicznych poznał anatomię, ziołolecznictwo, higienę i chirurgię. Jako wykształcony medyk, choć bez dyplomu, leczył biskupów, członków kapituły, mieszczan Gdańska, Elbląga i Królewca. Nie udało mi się jednak uratować wuja Watzenrodego, który

w 1512 roku, pod nieobecność Kopernika nagle w trakcie podróży podupał na zdrowiu i zmarł w Toruniu. Nowym biskupem warmińskim, został Fabian Luzjański. Człowiek wykształcony, lecz miękkiego charakteru.

Na czas sprawowania funkcji biskupiej przez Luzjańskiego przypadł ostatni akt konfliktu Polski z Zakonem Krzyżackim. Warmia od drugiego pokoju toruńskiego (1466) była tak jak Prusy Królewskie prowincją Królestwa Polskiego. Już kilka lat przed wybuchem „wojny pruskiej” (1519-1521) nękały ją bandyckie najeźdy inspirowane przez wielkiego mistrza Albrechta von Hohenzollerna. Łupiestwa te przysparzały kłopotów kapitulnemu administratorowi Mikołajowi Kopernikowi a pogłębiły się, gdy wybuchła wojna. Astronom zajął podobnie jak jego zmarły wuj Watzenrode wyraźnie propolskie stanowisko. Udzielał się dyplomatycznie posługując z ramienia biskupa do wielkiego mistrza. W styczniu 1520 roku wojska krzyżackie spaliły część Fromborka, w tym mieszkania kanoników pod katedrą. Kopernik musiał więc przenieść się do większego Olsztyna, którego broniło stu drabów królewskich dowodzonych przez rotmistrza Pawła Dołuskiego. Astronom nie mogąc doprosić się wsparcia z Lidzbarka napisał w imieniu kapituły list do króla Zygmunta Starego prosząc o posiłki i zapewniając, że kanonicy gotowi są postępować jak „szlachetni i uczciwi ludzie oddani swemu władcy, nawet gdyby przyszło nam

zginąć”. Choć list ten przechwycili Krzyżacy, miasto nie zostało zdobyte. Dopiero w listopadzie 1520 roku administrator Kopernik dostał wsparcie od hetmana Świerczowskiego. Pomimo wzmocnienia obrony Albrecht Hohenzollern nadal żądał poddania Olsztyna grożąc jego zniszczeniem w razie odmowy. Królewscy obrońcy i współpracujący z nimi Mikołaj Kopernik, pozostali jednak nieugięci. Zdarzyło się, że oddział krzyżacki próbował podstępnie zająć miasto dlatego zaniepokojony tym faktem Kopernik ściągnął do obrony zamku dodatkowe uzbrojenie w postaci hakownic (ręczna broń palna), żywności i ołowiu. „Wojnę pruską” wielki mistrz ostatecznie przegrał i w kilka lat później złożył polskiemu królowi hołd. Olsztyn pozostał niezdobyty, także dzięki ofiarnej i wiernej Królestwu Polskiemu postawie wybitnego astronoma.

Mikołaj Kopernik, jako człowiek zawodowo zajmujący się kwestiami ekonomicznymi dostrzegał narastający problem psucia monety, czyli stopniowego umniejszania w niej procentowej zawartości kruszców szlacheńskich: złota i srebra. Procederem tym parali się Krzyżacy oraz część pruskich miast. Kopernik wskazywał, że „choć niezliczone są klęski, wskutek których królestwa, księstwa i rzeczypospolite upadać zwykły, to jednakże według mojego mniemania cztery są najsilniejsze: niezgoda, śmiertelność, niepłodność ziemi i spodlenie monety [...]”. Temu ostatniemu problemowi astronom poświęcił nowoczesne, w pełni zgodne z duchem Odrodzenia traktaty. Sformułował w nich prawo o wypieraniu lepszej monety przez monetę gorszą, czego skutkiem jest wzrost cen i utrudnienia w handlu zagranicznym. Podobnie wnioski wysnuł potem angielski ekonomista Gresham, stąd prawo to zwane jest dziś prawem Kopernika-Greshama. Traktat Kopernika pozostał w rękopisie i nie stał się podstawą wprowadzonej kilka lat później reformy monetarnej, jednak stanowi dziś świadectwo szerokich horyzontów fromborskiego kanonika.

Kolekcja znaczków z Kopernikiem wydanych z okazji 500 lecia urodzin
źródło: kolekcja autora artykułu. jpg.

W latach dwudziestych i trzydziestych XVI wieku Kopernik pełnił dalej różne funkcje administracyjno-ekonomiczne w kapitule, mieszkał we Fromborku, w wolnym czasie prowadząc obserwacje astronomiczne. Gdy zmarł biskup Łuzjański, jego następcą został Maurycy Feber. W 1537 roku, po śmierci Febera, król polski zgłosił kapitule czterech kandydatów na stanowisko nowego biskupa warmińskiego, wśród nich Mikołaja Kopernika. Ten, trochę już schorowany i w podeszłym wieku, nie był zainteresowany wyższymi godnościami. Podobnie jak król najbardziej popierał swojego przyjaciela, także wybitnego humanistę, poetę i dyplomata, Jana Dantyszka. Dantyszek istotnie został nowym biskupem i tak wczuł się w funkcję, że z człowieka prowadzącego w młodości hulawczy tryb życia przemienił się w przykładnego biskupa, upominającego nawet swojego przyjaciela Kopernika, aby oddalił gospozię Annę Schilling i nie gorszył wiernych.

Astronom zmarł 1543 roku we Fromborku. Przyjaciel, biskup chełmiński Tiedemann Giese zanotował, że Kopernik umierał „z wylewu krwi, spowodowanego tym paraliżu prawego boku 24 maja długo przedtem tracąc pamięć i przytomność umysłu”. Testament się nie zachował. Trochę środków finansowych pozostawił Kopernik swojej siostrzenicy zaś księgozbiór przypadł kapitule warmińskiej. Ciało astronoma pochowano we fromborskiej katedrze. Z powyższego, skróconego przeglądu dokonaj polskiego humanisty wyłania się obraz człowieka wszechstronnego: prawnika, lekarza, ekonomisty, filologa; wiernego poddanego króla polskiego zatroskanego o obronność państwa i pomyślność poddanych. Już samo to wystarczyłoby, aby określić warmińskiego kanonika mianem „człowiekiem renesansu” – l'uomo universale. Największą sławę przyniosła mu jednak działalność na polu astronomii. Odkrycie tak doniosłe, że „spowodowało w panującym wcześniej systemie podstawowych pojęć i kategorii

filozoficznych najbardziej radykalny przewrót, jaki można sobie wyobrazić”. Tak pisał o nim popularny brytyjski historyk, Norman Davies. Przyjrzyjmy się, jak powstawało „De revolutionibus” i jaki był społeczny odbiór dzieła.

Mikołaj Kopernik - astronom

Wiedza astronomiczna Europejczyków schyłku średniowiecza opierała się w zasadzie na ustaleniach filozofów starożytnych. Już w Mezopotamii a potem w Egipcie podzielono rok na 12 miesięcy. Grecy filozof Pitagoras oraz jego uczniowie – pitagorejczycy – stali na stanowisku, że Ziemia ma kształt kuli. Jest nieruchoma i wokół niej krążą planety oraz Słońce. Pogląd o świecie z nieruchomą Ziemią w środku wspierał Arystoteles. Zdarzali się myśliciele zakładający jakiś ruch Ziemi (Filolaos z Tarentu, Arystarch z Samos), lecz były to spekulacje filozoficzne nie poparte badaniami i nie akceptowane przez szersze grono. Kanon wiedzy astronomicznej do czasów Kopernika stanowił „Almagest” aleksandryjskiego astronoma z II wieku Klaudiusza Ptolemeusza. Jest to wykład dowodzący geocentrycznej mechaniki świata. Ptolemeuszowski „Almagest” wydawany był drukiem i trafił m.in. w ręce Mikołaja Kopernika. W szwedzkiej bibliotece w Uppsali zachowały się jego dwa egzemplarze z zamieszczonymi na marginesach notatkami polskiego astronoma.

Epoka średniowiecza skoncentrowana na życiu duchowym i dążeniu do zbawienia nie sprzyjała badaniom astronomicznym. Dopiero pogodzenie nauk przyrodniczych i religii przez Tomasza z Akwinu w połowie XIII wieku pozwoliło na szerszy rozwój przyrodoznawstwa, o ile nie wchodziło ono w konflikt z teologią. Nadal akceptowano ptolemeuszowski, geocentryczny model świata. I w tej epoce znaleźli się filozofowie piszący o ruchu ziemi – kardynał Mikołaj z Kuzy czy filozof i lekarz Marsilio Ficino – lecz poglądy ich oparte były na przesłankach mistycznych, nie racjonalnych. Student Mikołaj Kopernik mógł zetknąć się z ideą heliocentryzmu już na studiach w Krakowie, gdzie prawdopodobnie poznał wybitnego humanistę Filipa Buonaccorsiego zwanego Kallimachem. Kallimach był z jednej strony w bliskich stosunkach z biskupem Watzenrode, z drugiej był przyjacielem wspomnianego wyżej filozofa Marsilio Ficino snującego wizję Słońca położonego w centrum świata. Kolejnym impulsem budującym nowatorski światopogląd Kopernika musiały być studia w Italii gdzie wspólnie z astronomem Dominikiem Marią Novarą przeprowadził eksperyment potwierdzający fałszywość założeń Ptolemeusza.

Swoje wątpliwości i pogląd o heliocentrycznej mechanice świata Kopernik przelał na papier już w pierwszym dziesięcioleciu XVI wieku. Napisał nie publikowany nigdzie

Kopernik na banknocie 1000 zł
źródło: kolekcja autora artykułu. jpg

„Komentarzyk”, w którym przedstawił Słońce oraz obiegającą je i wirującą Ziemię. W kolejnych latach astronom mieszkając we Fromborku zorganizował sobie przy katedrze pracownię. Znalazła się w niej niezbyt bogata biblioteka oraz trzy własnoręcznie sporządzone instrumenty: kwadrant pozwalający na podstawie wysokości słońca określić szerokość geograficzną miejsca obserwacji. Ponadto trikwetrum (instrument paralaktyczny) pozwalający obliczać odległość Księżyca od Ziemi oraz najbardziej z tego wszystkiego skomplikowane astrolabium (sfera armillarna) pozwalające wyznaczać długości i szerokości ekliptyczne planet. Lunet wtedy nie znano.

Tymczasem poglądy Mikołaja Kopernika, choć nie zmaterializowane jeszcze w postaci książki drukowanej rozeszły się wśród europejskich elit. „Komentarzyk” zawierający zarys teorii heliocentrycznej w formie odpisów najprawdopodobniej krążył wśród przyjaciół astronoma. W latach trzydziestych z wielkim szacunkiem o wiedzy matematycznej Kopernika i jego teorii o ruchu Ziemi wyrażał się Barnard Wapowski. Wieść o badaniach fromborskiego kanonika musiała dotrzeć do Rzymu gdzieś w końcu lat dwudziestych lub na początku trzydziestych, gdyż orientalista Jan Albert Widmanstadt zanotował na kartach prezentu od papieża Klemensa VII, że „dał mi ten kodeks w darze roku 1533 w Rzymie, gdym mu w ogrodach watykańskich... zdanie Kopernika o ruchu Ziemi wytłumaczył”.

W ówczesnych środowiskach katolickich badania Kopernika nie wywoływały zgorszenia, lecz zainteresowanie i podziw. Inicjatywa druku kompletnego dzieła przyszła od uczonego protestanckiego, profesora matematyki uniwersytetu w Wittenberdze zwanego Retykiem. Ten w 1539 roku przybył osobiście do Fromborka i za pozwoleniem astronoma zaczął wczytywać się w rękopis. Nie wszystko zrozumiał, więc Kopernik niektóre zagadnienia wyjaśniał ustnie. Zafascynowany

kopernikańską teorią Retyk wydał w 1540 roku streszczenie poglądów fromborskiego kanonika znane pod skróconym tytułem „Narratio prima”. Druku całości dzieła w pierwszym, liczącym tysiąc egzemplarzy wydaniu dokonał w Norymberdze teolog protestancki Andrzej Osiander. Wykorzystując nieobecność schorowanego i będącego u schyłku życia Kopernika dokonał brzydkiej manipulacji podmieniając wstęp autora na swój własny, w którym przedstawiał zasadniczą treść książki jako jedynie hipotezę. Wydawca czuł, że kopernikańska teoria może wywołać burzę i chciał się w ten sposób zabezpieczyć łagodząc wymowę dzieła. Oszustwo Osiandra poprawiono dopiero w IV wydaniu „De revolutionibus” zamieszczając prawdziwy wstęp.

Księga podsumowująca dorobek badań astronomicznych Mikołaja Kopernika wydana została pod tytułem „Nicolaï Copernici Torinensis De Revolutionibus Orbium Coelestium, Libri VI”, to jest „Mikołaja Kopernika Toruńczyka o obrotach kręgów niebieskich, ksiąg sześć”. Tytuł ten został nadany przez wydawcę. Przed sześcioma księgami drukowanymi na papierze, w języku łacińskim, z licznymi tabelami i rysunkami umieszczony został wstęp. W nim Mikołaj Kopernik dedykował swoją pracę ówczesnemu papieżowi, wykształconemu mecenasowi sztuki Pawłowi III. Tłumaczył, że motywowało go poszukiwanie prawdy a do ogłoszenia drukiem rezultatów pracy namówili przyjaciele: biskup Tiedemann Giese i kardynał Mikołaj Schonberg. Podobnie jak wydawca spodziewał się radykalnych reakcji na swoją teorię dlatego uprzedzał: „Być może znajdą się tacy, co lubią bredzić i mimo zupełnej nieznamomości nauk matematycznych roszcząc sobie przeciw prawo do wypowiedzenia o nich sądu, na podstawie jakiegoś miejsca w Piśmie św., tłumaczonego źle i wykrętnie odpowiednio do ich zamierzeń, ośmielają się potępiać i prześladować tę moją teorię. O tych jednak zupełnie nie dbam, do tego stopnia,

że sąd ich mam nawet w pogardzie jako lekkomyślny”. Po wstępie autor przechodził do objaśnienia swoich matematycznych i astronomicznych poglądów. Rysowany przez niego obraz świata zawierał Słońce położone w punkcie centralnym oraz krążące wokół niego planety: Merkury, Wenus, Ziemia z Księżycem, Mars, Jowisz i Saturn. Niedoszacował Kopernik wielkości Układu Słonecznego gdyż odległości pomiędzy planetami a Słońcem są w rzeczywistości dużo większe. Nie odpowiadał też na pytanie, czy świat jest skończony, czy nie. W przedstawionej przez siebie, heliocentrycznej wizji świata dostrzegał piękną harmonię. „Tak więc zaprawdę Słońce, jakby na tronie królewskim zasiadając, kieruje rodziną planet, krążającą się dookoła... Odnaleźliśmy zatem w tym porządku zadziwiający ład świata i ustalony, zharmonizowany związek między ruchem a wielkością sfer, jakiego w inny sposób odkryć niepodobna” – pisał. Legenda głosi, że Mikołaj Kopernik na łożu śmierci zdążył jeszcze dotknąć dostarczonego mu pierwszego wydania dzieła swojego życia.

Spór o Kopernika

Książka fromborskiego kanonika nie stała się tematem powszechnej debaty w Rzeczypospolitej, gdzie jedynie 4% kobiet i 17% mężczyzn, pochodzących głównie ze stanu szlacheckiego i mieszczańskiego, potrafiła czytać. Wyniki jego badań dyskutowane były wśród elit polskich oraz europejskich i rzeczywistości, zgodnie z przewidywaniami wydawcy i autora, wywołały burzę. Jako pierwsi z krytyką wystąpili protestanci mający tendencję do literalnego odczytywania Biblii. Marcin Luter grzmiał: „Ludzie słuchają improwizującego astrologa, który za wszelką cenę chce udowodnić, że to nie niebo się kręci, lecz Ziemia. Aby wystawić na pokaz inteligencję należy coś wymyślić i podać to jako pewnik. Ów Kopernik w swojej głupocie chce zburzyć wszystkie zasady astronomii”. Wtórował mu najbliższy współpracownik, profesor

uniwersytetu w Wittenberdze, Filip Melanchton.

Strona broniąca teorii Kopernika także nie przebiegała w słowach. Galileusz posługujący się w pracy badawczej lunetami pisał w listach, że „kto zaraz i całkowicie nie zaakceptuje systemu kopernikańskiego jest imbecylem z głową napelnioną ptakami. Kimś, kogo z trudnością można obdarzyć mianem człowieka. Plamą na honorze rodzaju ludzkiego”.

Kościół katolicki, choć początkowo zainteresowany i przychylny, nie mając na razie potwierdzenia kopernikańskiej teorii postanowił traktować ją ostrożnie, jako hipotezę. „De revolutionibus” w wersji bez zalecanych poprawek włączył do indeksu ksiąg zakazanych (rok 1616). Zbyt pewnego siebie Galileusza wezwał na przesłuchanie. Ten, na poparcie kopernikańskiej teorii umiał przedstawić tylko jeden argument, zresztą błędny. Oświadczył, że przypląwy i odpływy wód to efekt ich „wstrząsów” wywołanych ruchem Ziemi (a nie przyciągania Księżyca, jak jest w rzeczywistości). Nieprzekonani duchowni ukarali uczonego aresztem domowym i obowiązkiem odmawiania pokutnych psalmów. Znacznie gorszy los spotkał nieostrożnego skandalistę Giordano Bruno, który w 1600 roku został w Rzymie spalony na stosie.

Czas jednak leciał a badania prowadzone przez kolejnych uczonych potwierdzały ustalenia polskiego astronoma. Zwolennikami jego teorii byli oprócz Galileusza Jan Kepler, Kartezjusz, Izaak Newton. Gdy XVIII-wieczny astronom angielski James Bradley swoim odkryciem aberracji światła ostatecznie potwierdził

system kopernikański, w 1828 roku zdjęto „De revolutionibus” z indeksu ksiąg zakazanych. Teoria heliocentryczna została zaakceptowana przez wszystkie środowiska naukowe.

Tożsamość i upamiętnienie wybitnego astronoma

„Kopernik była kobietą!” – frazę tę dobrze pamiętają widzowie, którzy choć raz obejrzeli „Sexmisję”. Na szczęście jest to tylko komedia i astronom nie padł jeszcze ofiarą środowisk usiłujących przypisać znanym postaciom nietypową płęć bądź upodobania seksualne, na podstawie bardzo mglistych przesłanek.

Poważny spór toczył się natomiast w XIX i w I połowie XX wieku pomiędzy publicystami polskimi a niemieckimi, o narodowość Mikołaja Kopernika. Niemcy podpierając się faktem, że podczas studiów w Italii zaliczony został do „nacji” niemieckiej oraz, że w życiu codziennym posługiwał się językiem niemieckim wnosili, że był Niemcem. Wywołało to kontrakcję uczonych polskich, którzy dowodzili, że określanie „nacji” na uniwersytetach traktowano bardzo umownie zaliczając do nacji niemieckiej także Czechów, Duńczyków, a nawet Litwinów.

Tymczasem usiłowania wtłoczenia XVI-wiecznego uczonego w ramy XIX-wiecznego pojęcia „narodu”, są anachroniczne. W czasach Kopernika za „naród polski” mogła się co najwyżej uważać uświadomiona politycznie szlachta. Dla olbrzymiej większości obywateli liczyło się określenie, czym się jest poddanym, w jakiej krainie się mieszka, ewentualnie jakiego jest się wyznania. Przyjmując perspektywę zgodną z epoką, w której żył astronom możemy określić, że Mikołaj Kopernik był mówiącym po niemiecku torunianinem, mieszkańcem Prus Królewskich będących częścią Królestwa Polskiego, katolikiem, wiernym poddanym polskiego króla.

Dziś spór o narodowość Mikołaja Kopernika wyraźnie przebrzmiał. Astronom kojarzony jest przede

wszystkim z Polską. Głośna ostatnio sztuczna inteligencja (ChatGPT) zapytana, czy Kopernik był Niemcem odpowie nam, że „Nie, Mikołaj Kopernik był Polakiem, a nie Niemcem. Kopernik urodził się w Toruniu, w ówczesnym Królestwie Polskim, i wychowywał się w Polsce. Choć jego rodzina miała korzenie niemieckie, to Kopernik był polskim naukowcem, który działał głównie w Polsce”. Można podstępnie to samo pytanie sformułować po niemiecku a sztuczna inteligencja odpowie podobnie i póki co, zdania nie zmienia.

W Polsce postać astronoma została upamiętniona wszelakimi sposobami. Jego imię noszą liczne ulice miast oraz szkoły. Uniwersytet Stefana Batorego z Wilna przeniesiony po wojnie do Torunia zyskał imię Mikołaja Kopernika i piszący te słowa miał przyjemność w nim właśnie studiować. W 2005 roku w Warszawie powstało Centrum Nauki Kopernik. Społeczność Akademii Białskiej Nauk Stosowanych poznała zalety unijnego programu Copernicus służącego do obserwacji Ziemi. Imię naukowca nadawano i nadaje się nadal statkom, okrętom, samolotom, instytucjom czy obiektom topograficznym. Tysiącłotowy banknot polski z czasów PRL zawiera wizerunek Mikołaja Kopernika. Szczególnie uroczyście i nie tylko w kraju ale i na całym świecie wspomniano Kopernika w roku 1973, gdy przypadało 500-lecie urodzin astronoma. UNESCO ogłosiło wówczas Rok Kopernikański.

Dziś, gdy mija 550 lat od urodzin uczonego możemy powiedzieć, że nadal jest dla nas wzorem naukowca dociekającego prawdy; człowieka o wszechstronnych zainteresowaniach i obywatela pracującego wiernie dla dobra swojego kraju, z którego Polska i Polacy słusznie są dumni.

*Paweł Pakuła
Akademickie Liceum
Ogólnokształcące*

Znaczek wietnamski z Kopernikiem
źródło: kolekcja autora artykułu. jpg

KALENDARARIUM

Styczeń – luty – marzec 2023

STYCZEŃ

18 stycznia w ABNS Studencie Koło Naukowe *Promocja Zdrowia* rozpoczęło serię **wykładów otwartych w ramach Programu Promocji Zdrowia** na temat zapobiegania, diagnostyki i leczenia wielu chorób, w tym rzadkich: takich jak: choroba de Quervaina czy Zespół górnego otwory klatki piersiowej czy innych chorób nieznanych.

18 stycznia odbyła się **Konferencja Naukowa - Problemy i wyzwania bezpieczeństwa narodowego – Świadomość studentów na temat cyberprzestępczości.**

LUTY

Początek roku to bardzo intensywny czas, jeżeli chodzi o promocję uczelni. W tym okresie odbywają się **Targi Edukacyjne** w całym kraju. **Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II** wzięła udział w następujących imprezach tego typu:

- **Targi Edukacyjne w Łosicach: 09.02.2023r**
- **Targi Edukacyjne w Siemiatyczach – 20.02.2023r.**
- **Targi Edukacyjne w Bielsku Podlaskim – 21.02.2023r.**
- **Targi Edukacyjne w Wysokim Mazowieckim- 2.02.2023r.**
- **Targi Edukacyjne w Zambrowie – 23.02.2023r.**
- **Targi Edukacyjne w Siedlcach – 23.03.2023r.**

A także w **Międzynarodowych Targach Edukacyjnych w Uzbekistanie w Taszkencie - 12th World Expo Education Fair Fall** w dniach **27.02 – 03.03 2023r.**

W dniu **16 lutego** odbył się w uczelni **Konkurs Wiedzy o Sejmie RP dla uczniów Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego.** Uczniowie z ALO w Białej Podlaskiej i Terespole wzięli udział w konkursie zorganizowanym przez Biuro Komunikacji Społecznej Kancelarii Sejmu RP z inicjatywy posła na Sejm RP Dariusza Stefaniuka.

Rywalizację poprzedził wykład przeprowadzony przez przedstawicieli Wszechnicy Sejmowej, po którym niemal 50 uczestników zmierzyło się z testem wiedzy dotyczącej funkcjonowania władzy ustawodawczej w Polsce.

Konkurs wygrał Robert Jaworski, uczeń klasy maturalnej ALO w Białej Podlaskiej. Drugie i trzecie miejsca zajęli uczniowie ALO w Terespole Bartosz Stefaniuk i Oliwia Tymon.

Warto zaznaczyć, że uczestnicy konkursu zaprezentowali bardzo wysoki poziom wiedzy. Gratulujemy laureatom i dziękujemy wszystkim uczniom, którzy wzięli udział w konkursie

16 lutego – ABNS podpisała porozumienie o współpracy z firmą KOCIUK Logistic Sp. o.o. „Kociuk Grupa”. JM Rektor oraz delegacja ABNS odwiedzili firmę Kociuk Logistics Sp. z o.o. z siedzibą w Białej Podlaskiej. Firma świadczy usługi w zakresie transportu

międzynarodowego magazynowania, spedycji, dystrybucji i organizacji odpraw celnych oraz wynajmu pojazdów. Podczas spotkania zostały podpisane m.in. umowy o współpracy w zakresie realizacji praktyk studenckich. Z inicjatywy Pana Prezesa Tadeusza Kociuka już wkrótce odbędzie się w ABNS cykl wykładów otwartych znakomitych prelegentów.

20 lutego odbyła się w murach naszej uczelni **I Regionalna Konferencja Naukowo-Branżowa** pt. „**Niematerialne dziedzictwo kulturowe obszarów nadbużańskich w kreatywnych przestrzeniach miejsko-wiejskich**”.

23 lutego – „**Aktualne problemy medyczne i społeczne – choroby odkleszczowe**” – seminarium pod takim tytułem odbyło się w naszej uczelni. W wydarzeniu wzięli udział naukowcy zajmujący się chorobami zakaźnymi – boreliozą, kleszczowym zapaleniem mózgu, chorobami odkleszczowymi u zwierząt.

Swoj punkt widzenia związany z narażeniem na choroby odkleszczowe przedstawił także przedstawiciel grupy zawodowej leśników oraz reprezentant środowiska łowieckiego. O trudnościach w diagnostyce boreliozy opowiedział przedstawiciel firmy farmaceutycznej. Omówiono kwestie związane z faktami i mitami na temat boreliozy, trudności dotyczące stworzenia szczepionki przeciwko chorobie z Lyme. Poznaliśmy także perspektywę pacjenta borykającego się z tą chorobą. Partnerem seminarium była firma Euroimmun Polska.

MARZEC

W dniu **2 marca** podczas **posiedzenia Senatu** zostały wręczone pamiątkowe gawerfony, Pani Marcie Popławskiej za uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej literaturoznawstwo, Panu Konradowi Kamilowi Hozyaszowi

za uzyskanie tytułu profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

Gratulacje od Senatu i społeczności Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.

7 marzec – 8 marzec

Konferencja organizowana przez Akademię Białską Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II oraz Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców „Podatki – ubezpieczenia – przedsiębiorczość”.

Bardzo ciekawa dyskusja oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w zakresie aktualnych zmian dotyczących sektora finansów i ubezpieczeń oddziałujących na warunki rozwoju przedsiębiorczości w naszym kraju.

8 marzec – studenci kierunku Turystyka i Rekreacja ABNS wzięli udział w **Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie**.

14 marzec – **Wykład Jacka Wałkiewicza** otworzył cykl wykładów prowadzonych przez wybitnych ekspertów organizowany przez ABNS we współpracy z „Kociuk Grupa”.

15 marzec – **Dni Otwarte ABNS**. To był dzień pełen niezapomnianych wrażeń. W tym dniu uczestnicy w liczonym gronie odwiedzili naszą uczelnię.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy odwiedzili nasze stoiska, zwłaszcza młodzieży, za Wasze zainteresowanie i liczne pytania i zainteresowanie. Szczególne podziękowania kierujemy także do naszych studentów, którzy zaangażowali się w organizację i udział w tym

corocznym przedsięwzięciu. Jesteśmy z Was dumni.

22 marzec – **Wykład otwarty pt. „Z góry widać więcej. Zdjęcia satelitarne programu Copernicus”**. Już po raz drugi mury uczelni odwiedził dr hab. inż. Stanisław Lewiński, prof. CBK PAN, Kierownik Zakładu Obserwacji Ziemi Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk.

22 marca – „ALO to jest TO” - pokazali TO nasi UCZNIOWIE podczas **Targów Edukacyjnych w „Platerce”!** Dziękujemy Gospodarzom oraz WSZYSTKIM Uczestnikom tej imprezy. Z myślą o naszych sympatykach, przyjaciółach i - oczywiście - wspaniałych uczniach.

28 marzec – **Międzynarodowa ABNS wraz ze studentami z Turcji**, którzy goszczą na naszej uczelni w ramach programu Erasmus + **pojechała poszukać wiosny...** a Uroczysko Zaberek jak zawsze przywitało nas otwartym sercem i świątecznym klimatem.

Przygotowano na podstawie informacji z facebookowego fanpage'a Akademii Białskiej i Akademickiego

ABNS prezentuje się na 12th World Expo Education Fair Fall w Uzbekistanie w Taszkencie

SENAT AKADEMICKI ABNS

Z prac Senatu VI kadencji 2020-2024 Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II...

Porządek obrad XXIV posiedzenia Senatu VI kadencji 2020-2024 Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II 2 marca 2023 r., początek obrad godz. 9.00

1. Otwarcie obrad i stwierdzenie prawidłowości zwołania i zdolności senatu do podejmowania ważnych uchwał – *prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Przyjęcie sprawozdania z działalności Rady Uczelni za 2022 rok – *referuje Adam Chodziński Przewodniczący Rady Uczelni.*
4. Informacje JM Rektora Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II o bieżącym funkcjonowaniu uczelni.
5. Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia wysokości miesięcznego wynagrodzenia członków Rady Uczelni kadencji 2021-2024 – *referuje prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
6. Wprowadzenie zmian w załączniku do uchwały nr 44/2022 senatu ABNS Biała Podlaska z dnia 30.06.2022 „Warunki, tryb oraz terminy rekrutacji na studia w ABNS Biała Podlaska w roku akademickim 2023/2024” – *referuje dr inż. Tomasz Grudniewski Prorektor ds. międzynarodowych.*
7. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez rektora umów o współpracy z podmiotami zagranicznymi – *referuje dr inż. Tomasz Grudniewski Prorektor ds. międzynarodowych.*
8. Przyjęcie uchwały w sprawie podziału środków na organizacje studenckie na 2023 rok – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
9. Zatwierdzenie zmiany w składzie Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla studentów na kadencję 2020-2024 – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
10. Zatwierdzenie zmiany składu Senackiej Komisji Jakości Kształcenia – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
11. Przyporządkowanie do dyscyplin naukowych kierunku studiów Pedagogika, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna, od roku akademickiego 2023/2024 w ABNS Biała Podlaska – *referuje Dziekan WNSH dr Dawid Błaszczak.*
12. Zatwierdzenie programu studiów na kierunku Pedagogika, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna w ABNS Biała Podlaska dla naboru 2023/2024 – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
13. Zatwierdzenie programów studiów dla kierunku Informatyka, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna i niestacjonarna w ABNS Biała Podlaska dla naboru 2023/2024 – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
14. Zatwierdzenie programu studiów dla kierunku Informatyka, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna, w Filii Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim dla naboru 2023/2024 – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
15. Zmiana programów studiów dla kierunku Budownictwo, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna w ABNS Biała Podlaska dla naborów 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023” – *referuje Prorektor ds. kształcenia i studentów dr Ewelina Niżnikowska.*
16. Opinia senatu w sprawie zakupu wyposażenia, pomocy laboratoryjnych i podręczników na potrzeby utworzenia kierunku Informatyka, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna i niestacjonarna do ABNS Biała Podlaska – *referuje Dziekan WNT dr inż. Marta Chodyka.*
17. Opinia senatu w sprawie zakupu wyposażenia, pomocy laboratoryjnych i podręczników na potrzeby utworzenia kierunku Informatyka, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna, do Filii Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim – *referuje Dziekan WNT dr inż. Marta Chodyka.*
18. Zatwierdzenie zmian w Regulaminie Korzystania z Infrastruktury Badawczej Uczelni - *referuje dr hab. Agnieszka Siedlecka, prof. uczelni Prorektor ds. nauki.*

19. Przedstawienie informacji o działalności Kolegium Elektorów Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w roku 2022- *referuje mgr inż. Maciej Hawryluk.*
20. Przyjęcie protokołu obrad z poprzedniego posiedzenia senatu.
21. Sprawy organizacyjne i wolne wnioski.
22. Zamknięcie obrad.

prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk
Przewodniczący Senatu Akademii Bialskiej
Nauk Stosowanych
im. Jana Pawła II

Porządek obrad XXV posiedzenia Senatu VI kadencji 2020-2024 Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II 12 kwietnia 2023 r., początek obrad godz. 10.00 on-line platforma MS Teams

1. Otwarcie obrad i stwierdzenie prawidłowości zwołania i zdolności senatu do podejmowania ważnych uchwał – *prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Podjęcie uchwały w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu członka Rady Uczelni – *referuje prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
4. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia harmonogramu czynności wyborczych oraz trybu przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Rady Uczelni – *referuje prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
5. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany statusu uczelni akademickiej na status uczelni zawodowej i złożenie do ministra stosownego wniosku o zakwalifikowanie Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II do grupy uczelni zawodowych – *referuje prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
6. Zamknięcie obrad.

prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk
Przewodniczący Senatu Akademii Bialskiej
Nauk Stosowanych
im. Jana Pawła II

Porządek obrad XXVI posiedzenia Senatu VI kadencji 2020-2024 Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II 19 kwietnia 2023 r., początek obrad godz. 10.00 sala senatu

1. Otwarcie obrad i stwierdzenie prawidłowości zwołania i zdolności senatu do podejmowania ważnych uchwał – *prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk Przewodniczący senatu.*
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Prezentacja kandydatów na członka Rady Uczelni.
4. Podjęcie uchwały w sprawie powołania członka II Rady Uczelni Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.
5. Informacje JM Rektora Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II o bieżącym funkcjonowaniu uczelni.
6. Zatwierdzenie zmian w Regulaminie studiów Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II – *referuje dr Ewelina Niżnikowska Prorektor ds. kształcenia i studentów.*
7. Zatwierdzenie programu studiów dla kierunku Informatyka, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, forma stacjonarna i niestacjonarna, w Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II dla naboru 2023/2024 – *referuje dr Ewelina Niżnikowska Prorektor ds. kształcenia i studentów.*
8. Przyjęcie protokołu obrad z poprzedniego posiedzenia senatu.
9. Sprawy organizacyjne i wolne wnioski.
10. Zamknięcie obrad.

prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk
Przewodniczący Senatu Akademii
Bialskiej Nauk Stosowanych
im. Jana Pawła II

Uchwała nr 5/2023
Senatu
Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II
z dnia 2 marca 2023 roku

w sprawie: wyrażenia zgody na zawarcie umów o współpracy
z podmiotami zagranicznymi

Działając na podstawie § 43 pkt.2 Statutu Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, uchwała się, co następuje:

§ 1

Senat Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II pozytywnie opiniuje zawarcie przez rektora umów o współpracy z podmiotami zagranicznymi tj.:

Nawiązanie umów o współpracy akademickiej z:

- Uniwersytetem Palackiego w Olomoucu w Czechach

Nawiązanie porozumień bilateralnych na współpracę w programie Erasmus+ z uczelniami:

- Uniwersytetem w Ribeirão Preto (UNAERP) Brazylia w zakresie wymiany na kierunkach: Informatyka, Budownictwo, Pielęgniarstwo, Dietetyka; Fizjoterapia
- Uniwersytetem w Santa Cruz do Sul (INSC) Brazylia w zakresie wymiany na kierunkach: Informatyka, Budownictwo, Mechanika i Budowa Maszyn, Rolnictwo, Pielęgniarstwo, Położnictwo, Dietetyka, Fizjoterapia, Turystyka, Ekonomia

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk
Przewodniczący Senatu
Akademii Bialskiej Nauk Stosowanych
im. Jana Pawła II

O CHOROBAH ODKLESZCZOWYCH W AKADEMII BIALSKIEJ

Trudności w diagnostyce boreliozy z Lyme, a zwłaszcza te dotyczące opracowania skutecznej szczepionki na tę chorobę, problemy środowiska łowieckiego i leśników w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, jak również kwestie związane z udziałem zwierząt w transferze patogenów przenoszonych przez kleszcze – to tylko niektóre zagadnienia, które zostały poruszone podczas seminarium pn. „Aktualne problemy medyczne i społeczne – choroby odkleszczowe”. Wydarzenie odbyło się 23 lutego 2023 r. w murach ABNS. Partnerem seminarium była firma EUROIMMUN.

Seminarium rozpoczął wykład prof. dr hab. n. med. Joanny Zajkowskiej (Klinika Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku), która poruszyła temat faktów i mitów dotyczących boreliozy. Pani profesor przedstawiła m.in. problematykę medialnego „szumu informacyjnego” wokół tematu boreliozy, omówiła objawy tej choroby, procedurę diagnostyki laboratoryjnej i sposoby jej leczenia.

„Szczepionka przeciwko boreliozy z Lyme – dlaczego tak wiele trudności” – tak brzmiał tytuł wystąpienia prof. dr hab. n. med. Anny Boroń-Kaczmarek, Kierownik Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego). Wśród wątków poruszonych przez prof. Boroń-Kaczmarek znalazły się; odpowiedź immunologiczna a składowe śliny kleszcza, ewentualne antygeny

szczepionki przeciwko boreliozy z Lyme, badane szczepionki. W konkluzji Pani profesor wyraziła przekonanie, że szczepionka przeciwko tej chorobie powinna być wkrótce osiągalna.

Profesor dr. hab. Marcin Weiner z Zakładu Rolnictwa ABNS w Białej Podlaskiej zaprezentował wykład pt. „Zwierzęta domowe i żyjące w stanie dzikim a zagrożenie chorobami odkleszczowymi”. Przedstawił liczne ciekawostki w tym zakresie, obalił także kilka mitów, wśród których znalazła się obiegowa opinia, że kleszcze „skaczą” z drzewa na człowieka.

„Ocena statusu serologicznego osób z terenu woj. lubelskiego zajmujących się łowiectwem w odniesieniu do zakażeń krętkami *Borrelia burgdorferi* s.l. i wirusem kleszczowego zapalenia mózgu (TBEV)”

– prezentację o takim tytule przedstawiła dr hab. Małgorzata Tokarska-Rodak, prof. uczelni, Kierownik Centrum Badań nad Innowacjami; Zakład Zdrowia Publicznego ABNS w Białej Podlaskiej. Wykład stanowił jednocześnie omówienie wyników badań przeprowadzonych w ramach projektu badawczego o tym samym tytule. Interesująca okazała się m.in. konstatacja, że nie zawsze dostrzegamy ukłucie kleszczy – badania wykazały, że w gronie osób, które nie zadeklarowały ukłucia kleszcza, wykryto przeciwciała anty-*B. burgdorferi*. Pani profesor podkreślała wagę szczepień przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu. Przedstawiciel firmy EUROIMMUN, dr inż. n. farm Patryk Matuszek, omówił trudności w diagnostyce boreliozy. Pan doktor przedstawił rys historyczny dotyczący diagnozowania tej choroby, opowiedział o tym, w jaki sposób kleszcz wkłupa się w skórę ofiary i jak wygląda transmisja bakterii i wirusów do organizmu, jakie są objawy boreliozy: faza I (miejscowa) – rumień wędrujący, powiększenie węzłów chłonnych; faza II (rozsiana) – niedowład twarzy, zapalenie stawów; faza III (przewlekła) – przewlekłe, zanikowe

zapalenie skóry. Omówiona została diagnostyka i zalecenia w tym zakresie przedstawione przez Polskie Towarzystwo Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych. Ciekawym elementem prezentacji były odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania – nie tylko przez pacjentów, ale także przez diagnostów i lekarzy. O przeciwdziałaniu zagrożeniu boreliozie z punktu widzenia pracowników nadleśnictwa opowiedział mgr inż. Tomasz Bylina, Nadleśniczy Nadleśnictwa Biała Podlaska. Pan nadleśniczy omówił m.in. zalecenia dotyczące odzieży ochronnej i sposobów zapobiegania ukłuciom przez kleszcze. Pan Bożydar Tylus, lekarz pracujący w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Białej Podlaskiej i członek PZŁ oraz Koła Łowieckiego „Ponowa” omówił z kolei problemy środowiska łowieckiego w zakresie narażenia na choroby odkleszczowe. Przedstawił m.in. stan prawny dotyczący badań profilaktycznych myśliwych i zaleceń w zakresie szczepień przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu, najważniejsze wnioski związane z problemem chorób odkleszczowych z punktu widzenia myśliwego. O swoich doświadczeniach

z chorobą opowiedział p. Kamil Krzenciesa, pacjent chorujący na boreliozę.

Podsumowując wystąpienia zaprezentowane podczas seminarium, podkreślono konieczność działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych czy prawidłowego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcze. Organizatorzy seminarium podziękowali za ich wystąpienia wszystkim prelegentom, ale także panu Sebastianowi Santusowi, Łowczemu Okręgowemu i Przewodniczącemu Zarządu Okręgowego PZŁ w Białej Podlaskiej, za udzielenie wsparcia dotyczącego organizacji seminarium oraz pomoc przy organizacji badań w zakresie oceny statusu serologicznego osób z terenu woj. lubelskiego zajmujących się łowiectwem w odniesieniu do zakażeń krętkami *Borrelia burgdorferi* s.l. i wirusem kleszczowego zapalenia mózgu (TBEV).

Paulina Rynkiewicz
Sekcja Nauki

Zdjęcia: archiwum ABNS w Białej Podlaskiej, Radio Biper

DID – DYDAKTYCZNA INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI 2022

Ministerstwo Edukacji i Nauki nieustannie stara się wspierać w rozwoju szkoły wyższe, aby funkcjonowały one coraz lepiej, podnosiły jakość swojego procesu kształcenia i realizowanych badań naukowych. Ma to duże znaczenie, zarówno dla samej jednostki edukacyjnej, jak również jej głównych interesariuszy, czyli studentów. Jednym z takich narzędzi wsparcia ministerialnego jest „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”, która została zainicjowana w 2019 r. W przedsięwzięciu wzięło udział dotychczas 25 spośród 33 publicznych uczelni zawodowych, które wyróżniały się skuteczną działalnością dydaktyczną w zakresie kształcenia praktycznego.

W 2022 r. po raz kolejny zrealizowane zostało przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”. Jego celem było wsparcie publicznych uczelni zawodowych w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunkach studiów o profilu praktycznym. Budżet programu wyniósł 15 mln zł, ale wysokość środków finansowych dla danej uczelni nie mogła przekroczyć 1 mln zł. W najnowszej edycji wsparcie otrzymało 15 publicznych

uczelni zawodowych, które musiały spełnić określone kryteria, takie jak:

- brak negatywnych ocen jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych w uczelni wydanych przez Polską Komisję Akredytacyjną w latach 2016-2021;
- wynik monitoringu karier studentów i absolwentów studiów, osób ubiegających się o stopień doktora i osób, które uzyskały ten stopień, dotyczącego absolwentów studiów w uczelni, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów w roku 2019, w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu. Wynik monitoringu musiał wskazywać, że względny wskaźnik bezrobocia absolwentów studiów pierwszego stopnia jest mniejszy lub równy 0,94 oraz zarobków absolwentów studiów pierwszego stopnia jest większy lub równy 0,56.

W 2022 r. takim wsparciem została objęta ponownie Akademia Białka im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. W ramach przyznanych środków finansowych zostało zrealizowanych kilka niezwykle istotnych zadań, które powinny przyczynić się

do podwyższenia jakości kształcenia w białskiej uczelni.

Studenci kierunku informatyka, mechanika i budowa maszyn, rolnictwo czy budownictwo, dzięki doposażeniu pracowni rzeczywistości mieszanej oraz modernizacji pracowni do grafiki komputerowej, mają dostęp do najnowszego oprogramowania graficznego, a także bardzo innowacyjnych rozwiązań technologicznych, jak np. hełmy Microsoft HoloLens 2. Wypełnione czujnikami holograficzne gogle wykorzystują sztuczną inteligencję do tworzenia mieszanej rzeczywistości ludzi, miejsc i rzeczy w celu ułatwienia jednego z naszych najbardziej podstawowych ludzkich impulsów: wymiany wiedzy. Zastosowanie specjalnych hełmów Microsoft HoloLens 2 do symulacji wirtualnej rzeczywistości umożliwi projektowanie, tworzenie i testowanie aplikacji użytkowych. Wykorzystanie nowoczesnych technologii rzeczywistości rozszerzonej pozwoli również w sposób innowacyjny przekazywać wiedzę i umiejętności.

Studenci kierunku rolnictwo, dzięki doposażeniu laboratorium chemicznego oraz pracowni produkcji roślinnej, otrzymali niezbędne pomoce dydaktyczne do realizacji praktycznych ćwiczeń i doświadczeń. Są to m.in. miernik zawartości azotu N-Pen N 110, urządzenie do pomiaru zawartości chlorofilu i karotenoidów, regały do hodowli roślin wraz ze źródłem światła, atlasy z zakresu produkcji

roślinnej. Zakupione narzędzia dydaktyczne jeszcze bardziej uprzedmiotowić realizowane moduły kształcenia, a także będą wykorzystywane w procesie przygotowywania prac inżynierskich.

Studenci kierunków inżynierskich, głównie informatyki oraz mechaniki i budowy maszyn, dzięki utworzeniu stanowisk laboratoryjnych maszyn technologicznych i podstaw techniki, a także stanowisk laboratoryjnych mechatroniki i automatyki, mają dostęp do narzędzi laboratoryjnych, które udoskonalają jakość kształcenia praktycznego. Są to m.in.:

- nowoczesne 3 - osiowe centrum obróbcze (tokarsko - frezarskiego) CNC, które pozwala na projektowanie i wytwarzanie (frezowanie, skrawanie oraz grawerowanie) wyrobów ze stali, stopów lekkich i tworzyw sztucznych;
- zestaw sterowników PLC wraz z oprogramowaniem, moduły we/wy, panele dotykowe HMI, zestaw komponentów pneumatycznych i hydraulicznych, które ułatwiają naukę programowania sterowników.

Studenci kierunku dietetyka oraz turystyka i rekreacja, dzięki nabyciu nowoczesnego kalkulatora dietetycznego Aliant, otrzymali innowacyjne narzędzie do układania spersonalizowanych planów

dietetycznych dla różnych grup ludności, w tym osób zdrowych i chorych.

Z kolei studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych, głównie kierunku zarządzania, ekonomii oraz finansów i rachunkowości, dzięki wyposażeniu pracowni komputerowych w oprogramowanie Microsoft Project i iBiznesPlan Max, otrzymali doskonałe narzędzia do praktycznej nauki zarządzania projektami i zadaniami podczas konstruowania planów, dystrybucji i przypisywania różnych zasobów do projektów, a także planowania strategicznego i biznesplanu czy analizy finansowej. Dodatkowo studenci tych kierunków mają możliwość symulowania procesów i czynności logistycznych (m.in. szybkie przyjęcia towaru, wydania do klienta, weryfikacja kompletności zlecenia, znakowanie

produktów, identyfikacja stanów magazynowych itp.) w nowo utworzonej pracowni symulacji logistycznych, z wykorzystaniem technologii RFID (ang. *Radio-Frequency Identification*).

Wszyscy studenci ABNS im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, dzięki wyposażeniu Biblioteki w nowoczesny sprzęt (komputery przenośne oraz wielodziałowe bazy danych Proquest Central), mają możliwość podniesienia kompetencji informacyjnych w zakresie:

- efektywnych sposobów zdobywania informacji z nowoczesnych źródeł (w tym naukowych baz danych);
- weryfikacji wiarygodności i rzetelności informacji w erze szumu informacyjnego i fake newsów;
- kreatywnego użycia zdobytej wiedzy stosownie do potrzeb.

Realizacja wyżej wymienionych zadań, dzięki wsparciu finansowemu w ramach „Dydaktycznej inicjatywy doskonałości”, pozwoli Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej na dostosowanie programu studiów do potrzeb lokalnych i regionalnych rynków pracy, przez co poprawi się konkurencyjność absolwentów, a ich proces tranżycji będzie przebiegał szybko i pomyślnie.

*dr Mariusz Pyra
Zakład Ekonomii*

Wydział Nauk Ekonomicznych

*Zdjęcia z realizacji projektu DID
pochodzą z Archiwum ABNS*

WISŁAWA SZYMBORSKA O WIOŚNIE .....

Wisława Szymborska urodziła się 2 lipca 1923 roku w Kórniku w Wielkopolsce, w 2023 roku świętujemy 100. rocznicę jej urodzin.

Wisława Szymborska (1923-2012) po śmierci swojego partnera Kornela Filipowicza napisała przejmujący wiersz „Pożegnanie widoku”.

Rozpoczyna się on strofą: „Nie mam żalu do wiosny, / że znowu nastąpiła. / Nie obwiniam jej o to, / że spełnia jak co roku / swoje obowiązki.”

Podmiotka liryczna mierzy się z odejściem bliskiej osoby. Piękno rozkwitającej wiosny jest skontrastowane z jej ogromnym smutkiem: „Rozumiem, że mój smutek / nie wstrzyma zieleni. / Żdźbło, jeśli się zawaha, / to tylko na wietrze.”

Wszystko w naturze toczy się swoim rytmem – mimo że w podmiotce lirycznej wraz ze śmiercią partnera coś umarło, przyroda pozostaje wobec tego niewzruszona. W wierszu padają piękne słowa: „Nie mam urazy / do widoku o widok / na olśnioną słońcem zatokę.”

Podmiotka liryczna stara się więc nie kumulować w sobie negatywnych emocji – stara się zgadzać z upływem czasu i ze stratą. Nie chce ona niczego wymagać od świata, który żyje swoim rytmem. Jednak na końcu wiersza padają słowa: „Na jedno się nie godzę. / Na swój powrót tam. / Przywilej obecności – / rezygnuję z niego. / Na tyle Cię przeżyłam / i tylko na tyle, / żeby myśleć z daleka.”

Podmiotka liryczna, mimo, że zgadza się z upływem czasu, nie potrafi jednak uczestniczyć w dorocznym święcie, jakim jest wiosna. Jest zdystansowana wobec piękna przyrody – gdyż nie ma z kim dzielić zachwyty.

Niektórzy lubią poezję

Niektórzy –
czyli nie wszyscy.
Nawet nie większość wszystkich, ale mniejszość.
Nie licząc szkół, gdzie się musi,
i samych poetów,
będzie tych osób chyba dwie na tysiąc.

Lubią –
ale lubi się także rosół z makaronem,
lubi się komplementy i kolor niebieski,
lubi się stary szalik,
lubi się stawiać na swoim,
lubi się głaskać psa.

Poezję –
tylko co to takiego poezja.
Niejedna chwiejna odpowiedź
na to pytanie już padła.
A ja nie wiem i nie wiem i trzymam się tego
jak zbawiennej poręczy.

Możliwości

Wolę kino.
 Wolę koty.
 Wolę dęby nad Wartą.
 Wolę Dickensa od Dostojewskiego.
 Wolę siebie lubiącą ludzi
 niż siebie kochającą ludzkość.
 Wolę mieć w pogotowiu igłę z nitką.
 Wolę kolor zielony.
 Wolę nie twierdzić,
 że rozum jest wszystkiemu winien.
 Wolę wyjątki.
 Wolę wychodzić wcześniej.
 Wolę rozmawiać z lekarzami o czymś innym.
 Wolę stare ilustracje w prążki.
 Wolę śmieszność pisania wierszy
 od śmieszności ich niepisania.
 Wolę w miłości rocznice nieokrągłe,
 do obchodzenia na co dzień.
 Wolę moralistów,
 którzy nie obiecują mi nic.
 Wolę dobroć przebiegłą od łatwowiej za bardzo.
 Wolę ziemię w cywilu.
 Wolę kraje podbite niż podbijające.
 Wolę mieć zastrzeżenia.
 Wolę piekło chaosu od piekła porządku.
 Wolę bajki Grimma od pierwszych stron gazet.
 Wolę liście bez kwiatów niż kwiaty bez liści.
 Wolę psy z ogonem nie przyciętym.
 Wolę oczy jasne, ponieważ mam ciemne.
 Wolę szuflady.
 Wolę wiele rzeczy, których tu nie wymieniłam,
 od wielu również tu nie wymienionych.
 Wolę zera luzem
 niż ustawione w kolejce do cyfry.
 Wolę czas owadzi od gwiazdnego.
 Wolę odpukać.
 Wolę nie pytać jak długo jeszcze i kiedy.
 Wolę brać pod uwagę nawet tę możliwość,
 że byt ma swoją rację.

(Ludzie na moście, 1986)

Wielkie to szczęście

Wielkie to szczęście
 nie wiedzieć dokładnie,
 na jakim świecie się żyje.
 Trzeba by było
 istnieć bardzo długo,
 stanowczo dłużej
 niż istnieje on.
 Choćby dla porównania
 poznać inne światy.
 unieść się ponad ciało
 które niczego tak dobrze nie umie,
 jak ograniczać
 i stwarzać trudności.
 Dla dobra badań,
 jasności obrazu
 i ostatecznych wniosków
 wzbić się ponad czas,
 w którym to wszystko pędzi i wiruje.
 Z tej perspektywy
 żegnajcie na zawsze
 szczegóły i epizody.
 Liczenie dni tygodnia
 musiałyby się wydawać
 czynnością bez sensu,
 wrzucenie listu do skrzynki
 wybrykiem głupiej młodości,
 napis "Nie deptać trawy"
 napisem szalonym.
 (Koniec i początek, 1993)

KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI

„Wielkanoc”

Sklepienie - chwila - a niebo rozsadzi,
jest jak pierś w górach coraz szersza, niosąc
strumień biały, rzucony jak ogień z powały,
który jest słońca promieniem i głosem,
a w nim gołębie krążą znacząc ślady lotu
i jak pył w świetle cichym zmieniają się w złoto.

Takich świątyń gotyku jest w powietrzu wtedy
jak lśniących bąków, które krążą z bliska,
unoszących spalone wiekami szkielety
i spokojnych, wyniosłych jak nieba kołyska
na ziemi, gdzie pielgrzymem jest na placach ludnych
każde drzewo, a świętym każdy człowiek smutny.

Ten czas jak w chwilę grozy przemieni się? Znacząc
coś ponad ludzkie zgliszcza i twarze, co w głodzie
mają pozór stłuczonych kryształów i płaczą,
i jeszcze płaszcz gwardyjski z fantazją uniosą,
i jeszcze łyż krysztalem, a krew nazwą rosą,
i jeszcze wzniosą ramię i nazwą kościoły,
choć im się zdają jakby z róż na poły
z krzyżami budowane. O ty kraju! w tobie
ja znam za wiele oczu, które się dopała,
nim w nich ogień poznają, gdy proch stoczy w grobie,
i zbyt wiele znam świątyń, które się rozwałą,
nim im świętość przydadzą jak koronę królom.

O ty kraju! ja jestem bólem twoim bólem
i krwią krwi twojej białej - pszenicy łanowej,
i krwi twej purpurowej, co jest w twojej mowie.
Więc znów ten czas powraca, a co z nim co? gdy ziemia
huczy w nim na kształt miecza i na kształt płomienia
jak z michałowych mieczów liść spadły jak z drzewa,
który na ziemię lecąc - pali, nie ogrzewa,
i wygania raz drugi, jak wtedy, z bram raj.

Tak nam przemienia ziemię i serca w tym kraju,
w którym wszystko zmienione na popiół - wytrzyma
i będzie jak czuwanie skutego olbrzyma,
i będzie, gdy zawoła czas i znów dorosną
nowe w czerwień jak zieleń drzewo każde wiosną.
Więc zawirują kształty najczystszych przeznaczeń,
które staną się światłem, chociaż są rozpaczą,
które wzniosą się z trwogi, bo w trwodze się staną
jedną z tych pięciu - odkupienia raną,
jedną z tych pięciu - co głowami płaczą,
jedną z tych pięciu - tą w serce zadaną.

I kto jest człowiek tylko i cierpiał w tej ziemi,
będzie skuty z jej śmiercią i jej przebudzeniem,
i choćby w niej umierał jak nędzarz - to zbudzi
po cierpieniu, w powstaniu powstawanie ludzi
i sam jak człowiek wszędzie, i sam krew przebaczy,
bo wie, co znaczy skonać i cierpieć co znaczy.
I niech się święci w świetle wirowanie pyłu,
i niech się święci ten dzień, co jest miłość,
ten dzień, co niósł na sobie przez trumny i ruchy
łożenie w grobie ciałem, a wstawanie duchem.

„Nim zamilkną dzwony”

Ten dzień, co niósł na sobie przez trumny i ruchy
łożenie w grobie ciałem, a wstawanie duchem
Jeszcze dzisiaj biją dzwony
płacz żałosny płacz strwożony
męka Pańska coraz bliżej
oczy Syna coraz wyżej
wypatrują Ojca.

Jeszcze dzisiaj dzwony płaczą
z żalem gorzkim i rozpaczą
wkrótce siądą do wieczerzy
jeden nie zmówi pacierzy
Tylko zdradzi.

Jeszcze dzisiaj mówią dzwony
jak zostanie upodlony
Bóg w ciele człowieka
jaka kaźń i śmierć Go czeka
nim duchem powstanie.

Jutro zamilkną już dzwony
świat zostanie pogrążony
w głuchej ciszy i żałobie
staną warty przy grobie
i wnet zasną.

Znów obudzą ich dzwony
śpiew radosny śpiew natchniony
odkupieniem win śmiertelnych
zatrzaśnięciem wrót piekielnych
powrotem do Ojca.
Nim zamilkną
coraz ciszej biją dzwony
coraz słabiej biją
ludzkie serca.

Drogi czytelniku zapoznaj się z wiosenną odsłoną Dodatku Studenckiego. W tym wydaniu możesz dowiedzieć się czegoś na temat kultury japońskiej, o rozterkach studentów jakie towarzyszą im podczas okresu studiowania oraz o sztuce internautów.

Marlena Bliźniuk

„Nadchodzi czas, kiedy będzie trzeba wybrać między tym co dobre, a tym co łatwe.”

J.K. Rowling, Harry Potter i Zakon Feniksa

JAPONIA

– MOJE NAJWIĘKSZE MARZENIE

Kultura japońska jest jedną z najbardziej fascynujących kultur na świecie. Japonia to kraj, w którym tradycja i nowoczesność łączą się w harmonijną całość, tworząc unikalną atmosferę, która zachwyca każdego, kto ma okazję ją poznać. W tym artykule przybliżę nieco japońską kulturę i opowiem o jej najważniejszych cechach.

Japońska kultura ma długą historię, która sięga tysięcy lat. W ciągu wieków kształtowała się pod wpływem wielu czynników, w tym religii, sztuki, literatury i filozofii. Jednym z najważniejszych elementów kultury japońskiej jest sztuka. Japońskie malarstwo, kaligrafia, ceramika i rzeźba są znane na całym świecie i uważane za jedne z najwybitniejszych form sztuki. W Japonii sztuka jest bardzo ważnym elementem życia codziennego, a jej praktykowanie uważane jest za ważny sposób na osiągnięcie harmonii i równowagi w życiu.

Religia jest również ważnym elementem japońskiej kultury. Shintoizm i buddyjska filozofia wpłynęły na wiele aspektów kultury japońskiej, w tym na architekturę, sztukę, literaturę i ceremonie. W Japonii religia nie jest tylko zbiorem dogmatów, ale raczej sposobem na życie, który kształtuje wartości i sposoby myślenia ludzi.

Japońska kuchnia jest jedną z najbardziej znanych na świecie i cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Sushi, ramen, tempura i inne japońskie dania są znane na całym świecie i uważane za jedne z najlepszych dań kulinarnych. W japońskiej kuchni ważna jest nie tylko jakość składników, ale również sposób ich przyrządzenia i podania.

Japońska moda również zyskała na popularności w ciągu ostatnich kilku dekad. Wiele japońskich projektantów mody, takich jak Yohji Yamamoto, Issey Miyake i Kenzo Takada, zdobyło międzynarodową sławę dzięki swoim innowacyjnym i awangardowym projektom. Japońska moda łączy w sobie tradycję i nowoczesność, tworząc unikalny styl, który zyskał uznanie na całym świecie.

Nie można również pominąć japońskich ceremonii i zwyczajów. Ceremonie herbaciane, ceremonie kwiatowe i wiele innych tradycyjnych zwyczajów są nadal praktykowane w Japonii i stanowią ważny element japońskiej kultury. Wiele z tych ceremonii jest silnie związanych z religią i filozofią, a ich celem jest osiągnięcie harmonii i równowagi w życiu.

W Japonii istnieje również wiele festiwali, zwanych matsuri, które odbywają się przez cały rok. Podczas tych festiwali mieszkańcy miast i wsi ubierają się w tradycyjne stroje i uczestniczą w licznych obrzędach,

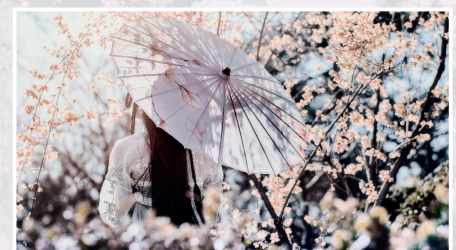
tańcach i procesjach. Matsuri są doskonałym sposobem na poznanie japońskiej kultury i obyczajów oraz na doświadczenie japońskiej gościnności.

Japońska kultura jest niezwykle różnorodna i nie da się jej ująć w jednym artykule. Warto jednak zaznaczyć, że Japonia to kraj o wyjątkowej kulturze, która jest doceniana i szanowana na całym świecie. Japończycy są znani z tego, że dbają o swoją tradycję i dziedzictwo kulturowe, jednocześnie będąc bardzo otwarci na nowoczesność i nowe idee.

Jeśli interesujesz się japońską kulturą, warto zapoznać się z jej różnymi aspektami, takimi jak sztuka, religia, kuchnia, moda, ceremonie i festiwale. Można to zrobić poprzez lekturę książek, oglądanie filmów i programów telewizyjnych, a także poprzez odwiedzenie Japonii i zanurzenie się w jej kulturze na własnej skórze.

Honorata Szyluk

Filologia Angielska III rok

OGÓLNOUCZELNIANE KOŁO OCHRONY ŚRODOWISKA W AKCJI

ŚMIECI SEGREGUJESZ, ZIEMIĘ RATUJESZ!
KAŻDY Z NAS ZYSKA NA OCHRONIE ŚRODOWISKA!
DBAJ O PRZYRODĘ, ZAKRĘCAJ WODĘ!!!
GDY ENERGIE OSZCZĘDZAMY,
ŻYCIE NA ZIEMI PRZEDŁUŻAMY!
BĄDŹ EKO!

Od stycznia 2022 roku w naszej uczelni działa Ogólnouczelniane Koło Ochrony Środowiska „Green Leaf”. Przez cały rok studenci koła pręźnie pobudzali świadomość ekologiczną bialskiej społeczności. Pod czujnym okiem Pani mgr. Klaudii Juszcuk oraz Pani mgr. Wiolety Kuflewskiej studenci poszerzali oraz przekazywali wiedzę jak dbać o środowisko.

Co tygodniowe eko - ciekawostki naszego koła robiły furorę na mediach społecznościowych i zbierały coraz większą liczbę obserwatorów, którzy świadomie rozpoczęli przygodę dbania o naszą planetę. Kolejnym wspaniałym działaniem naszego koła są warsztaty z tworzenia ekologicznych ozdób walentynkowych, które prowadzili studenci pod okiem członków „Fundacji Kreacja Magia Rąk”. Ozdoby walentynkowe wykonywali Studenci Uniwersytetu III Wieku. A o to ich efekt pracy.

Organizowaliśmy konkurs plastyczny pt. „Wiosna w oczach dzieci”, który cieszył się ogromną popularnością. Dzieci z klas 1-3 różnymi technikami plastycznymi przedstawiali swoje wyobrażenie wiosny. Pierwsze miejsce w konkursie zajął 7 letni Adrian Chorąży, drugie miejsce zajęła 7 letnia Hanna Koplejewska, na 3 miejscu uplasował się 10 letni Grzegorz Chmiel. A o to pracę naszych zwycięzców.

Nasze koło na III Międzynarodowym Sympozjum Studenckich Kół Naukowych „Środowisko-Roślina-Zwierzę-Produkt” na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie reprezentowały dwie studentki Emilia Bobko oraz Gabriela Sosnowska. Emilia Bobko przedstawiła problem „Marnotrawstwo żywności w gospodarstwach domowych – analiza porównawcza państw Unii Europejskiej” natomiast Gabriela Sosnowska omawiała

temat „Zwierzęta w cyrkach konieczność, czy całkowity zakaz- na przykładzie państw europejskich”

Współorganizowaliśmy akcję pt. „Wielkie miejskie sprzątanie”. Członkowie naszego koła ruszyli wraz z mieszkańcami miasta Biała Podlaska, promować akcje czyste miasto. Problem wyrzucania śmieci do lasów jest dalej dość powszechny, jak zobaczymy na zdjęciach zebranych śmieci było dużo. Mottem tej akcji było „Dajemy dobry przykład bo otoczenie ma znaczenie!”. Zapraszamy serdecznie studentów, pracowników oraz absolwentów do włączenia się w promowanie ochrony środowiska oraz do zapoznania się z naszą działalnością na mediach społecznościowych.

Anna Trocewicz
II rok Finanse i Rachunkowość

„CZY STUDENTOWI ZAWSZE WIATR W OCZY?”

Myślę, że oprócz mnie, wiele innych młodych osób usłyszało takie słowa jak „Ty masz problemy? Poczekaj aż zaczniesz pracować.” lub „Czym się teraz martwisz? Zobaczysz jak to będzie, kiedy pojawią się dzieci.” od bardziej doświadczonych życiowo osób. Jednak w naszych, można powiedzieć, początkowych poziomach gry nazywanej „dorosłym życiem” również spotyka się niemałe przeciwności ze strony losu. Wychodząc naprzeciw mniej przyjemnej tematyce studiów i życia młodego dorosłego, zapytałam studentów naszej uczelni, co jest największą przeszkodą w akademickiej rzeczywistości.

- Jednym z największych problemów, który mnie spotkał po rozpoczęciu studiów to odnalezienie balansu pomiędzy pasją, a nauką. - mówi Wiktoria, studentka pielęgniarstwa. - Okres studiów jest jednym z bardziej wymagających momentów w życiu, bez zachowania balansu nie trudno było mi dojść do chwil z zerową motywacją do działania. - dodaje studentka.

Inni studenci, z którym przeprowadziłam rozmowę również wskazują istotę tego problemu. Ciężko odnaleźć złoty środek pomiędzy rozrywką a nauką. Moim zdaniem pomocą w takiej sytuacji mogą być uczelniane koła naukowe, które nie tylko kształcą, ale nieraz są okazją do rozwijania swoich pasji.

- Uważam, że jednym z większym problemów studentów podczas studiowania jest zderzenie się

z rzeczywistością, w której muszą być samodzielni. Odpowiedzialność za finanse, studia i dbanie o siebie jest często dużym wyzwaniem, które może sprawiać trudności w łączeniu życia uczelnianego z życiem poza nią. - mówi Paulina, studentka pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Myśląc o „studenckiej cenie” mamy na myśli coś taniego, a treściwego. Dla niektórych studia to pierwsza wyprowadzka z rodzinnego domu, a co za tym idzie – pierwsze samodzielne zarządzanie finansami. Bo kto nigdy nie dzwonił do rodziców z pytaniem, czy 2 złote za kilogram cebuli to dobra cena?

Pewien student naszej uczelni podczas rozmowy poruszył również problem braku zgrania na roku.

- Komunikacja na roku totalnie leży. Wszyscy załatwiają sobie wszystko by było im na rękę, nie licząc się z pozostałą częścią osób na kierunku.

Niestety takie sytuacje również się zdarzają, jednak zawsze należy pamiętać o drugim człowieku. Wszystkim odbiorcom tego artykułu życzę samych dobrych ludzi na swojej drodze oraz siły do poradzenia sobie z trudnościami studenckiego życia.

*Karolina Rojek
Pielęgniarstwo III rok
Położnictwo II rok*

Ekologiczny, czysty świat oczami dziecka ...

CZY STUDENCI MAJĄ „WOLNY CZAS”?

Na uczelni spędzamy mniej więcej osiem godzin dziennie – to jedna trzecia doby – nic w tym dziwnego, że w ostatnich minutach zajęciach czekamy już na czas wolny. I nawet podczas najbardziej interesujących zajęć na uczelni, myślimy o tym, że chcemy po prostu odpocząć. Co więc robią studenci w swoim czasie wolnym od zajęć, czy spędzają ten czas efektywnie? O swoich doświadczeniach opowiedzieli Mikita, Ania i Patrycja.

Choć wydawać się może, że te godziny poza nauką są dla nas bardzo ważne, równie często zdarza się, że je marnujemy, nie robimy niczego pożytecznego, a koniec końców nawet odpocząć nam się nie udaje.

Ile czasu średnio spędzasz na studiowaniu (wykłady, ćwiczenia, inne zajęcia na uczelni)?

Mikita: Jestem studentem II roku i na uczelnię poświęcam codziennie około osiem godzin.

Ania: Ja również jestem studentką II roku i także spędzam tu średnio osiem godzin dziennie.

Patrycja: Jestem studentką II roku, ale studiów magisterskich. Zgodnie z planem w ciągu tygodnia mam 15 godzin, realnie biorąc największą uwagę poświęcam ćwiczeniom, laboratorium oraz seminarium, to ja- kieś osiem godzin.

Czy korzystasz z zajęć zorganizowanych poza uczelnią?

Mikita: Dwa razy w tygodniu razem z bratem chodzę na wspinaczkę w hali sportowej. Ale chyba w tym miesiącu nie będę, bo mam zaliczenia. Nie będę miał czasu.

Ania: W chwili obecnej nie korzystam z żadnych dodatkowych zajęć

poza uczelnią. Wynika to z tego, że wielkimi krokami zbliżają się kolokwia, a zaraz po nich sesja. Natomiast po sesji mam w planie zapisać się na zajęcia sportowe.

Patrycja: Ze względu na to, że poza studiami pracuję, nie jestem w stanie uczestniczyć w zajęciach pozagrupowych ze względu na nienormowane godziny pracy, aczkolwiek staram się i planuję zacząć chodzić na basen.

Czy wykorzystujesz swój wolny czas na pracę zarobkową? Jeśli tak, to czy łatwo jest pogodzić studia z pracą i jak to wpływa na czas wolny?

Mikita: Część wolnego czasu przeznaczam na pracę. Pracuję dwa lub trzy razy w tygodniu wieczorem. Do domu przychodzę już po północy, więc na następny dzień mój wolny czas przeznaczam na sen. Na studia to nie ma wpływu, ale na mój wolny czas bardzo.

Ania: Swojego wolnego czasu nie wykorzystuję na pracę zarobkową.

Patrycja: Tak, dodatkowo pracuję na ½ etatu jako doradca klienta w pobliskiej galerii. Ze swojej strony mogę powiedzieć, że tak, ale tylko wyłącznie ze względu na to, że trafiłam na menadżera, który rozumie, że studiuje i dostosowuje mi godziny pracy do planów studiów. W razie nagłych zmian również mogę liczyć na zmiany np., kiedy raptem mam kolokwium i potrzebuję czasu. Jednak w poprzedniej pracy na podobnym stanowisku było bardzo trudno pogodzić naukę z pracą ze względu na to, że w pracy miałam osoby również studiujące i ciężko było dostosować grafik do planu zajęć, co spowodowało, że czasem miałam nieobecności na niektórych zajęciach.

Ile czasu przeznaczasz na rozrywkę w skali tygodnia?

Ania: Trudno mi określić ile przeznaczam na rozrywkę w ciągu tygodnia. To zależy ile muszę wykonać zadań na uczelni. Na pewno staram się swój czas na rozrywkę przeznaczyć na piątek i sobotę. A tak w tygodniu zazwyczaj w wieczorem staram się przeznaczyć czas na rozrywkę.

Patrycja: Mniej więcej staram się, aby weekend był czasem gdzie mogę odpocząć od nauki i studiów, aczkolwiek wychodzi to różnie, czasem mam więcej czasu, a czasem czasu jest bardzo mało np. przy sesji.

Z kim spędzasz większość czasu wolnego?

Mikita: Najczęściej mój wolny czas spędzam razem z rodziną, rzadziej z przyjaciółmi.

Ania: Zależy od humoru. Mam chwilę, kiedy muszę posiedzieć sama i odpocząć. Natomiast częściej mam ochotę spędzić go z kimś np. z przyjaciółmi lub rodziną.

Patrycja: Ze względu na to, że mieszkam sama w akademiku i aktualnie raczej kontakty są ograniczone to czas spędzam sama lub z parterem.

Czy uważasz, że studia wpływają na wybór form spędzania czasu wolnego?

Mikita: Oczywiście, studia mają duży wpływ na spędzenie czasu wolnego. Ale nie wiem, co robiłem kiedy nie chodziłem na studia, bo na studiach spotykam się z przyjaciółmi, no i dobrze spędzamy czas. Studia włączają nas. Ale chciałbym, przeznaczać mniej czasu na studia. Może trochę mniej. Wtedy można

byłoby jeszcze więcej czasu spędzać z przyjaciółmi

Ania: W moim przypadku studia wpływają na formy spędzania czasu wolnego. W sumie od ilości zadań do wykonania zależy jak spędzę swój czas wolny. Czasami wyjdę na miasto, a czasami chcę obejrzeć film w domu.

Patrycja: Nie, uważam, że sami decydujemy o tym jak będziemy chcieli spędzić czas wolny.

Czy i w jaki stopniu zmienił się sposób spędzania Twojego czasu wolnego po rozpoczęciu studiów?

Mikita: Tak, oczywiście, bo teraz, kiedy jestem w trakcie zaliczeń, dodatkowo pracuję, to wolny czas jest na wagę złota i właśnie chciałbym spędzać ten czas pożyteczne, ale nie zawsze to wychodzi. ☺

Ania: Wraz rozpoczęciem studiów przeprowadziłam się do miasta, gdzie jest uczelnia. To dało mi nowe możliwości spędzania wolnego czasu. Również poznałam nowe osoby, które różnie preferują spędzać czas wolny razem. Więc w moim przypadku w sporym stopniu zmieniła się forma spędzania czasu wolnego.

Patrycja: Nie sądzę, aby to studia wpłynęły na mój sposób spędzania czasu, bardziej pogoda. ☺

Czy studenci miewają za dużo wolnego czasu? Czy przyczynia się to do częstszego korzystania z mediów społecznościowych i innych narzędzi np. konsola, telewizor, komputer, telefon?

Mikita: Najczęściej jest tak, że kiedy właśnie mam wolny czas, to np. spędzam go przed komputerem czy w mediach społecznościowych – to jedna z głównych form spędzania wolnego czasu. Chociaż wołałbym spędzać ten czas z przyjaciółmi.

Ania: Czasami mam wrażenie, że mam za mało czasu wolnego, a czasami, że za dużo. Ale nie odczuwam, że przyczynami są urządzenia elektroniczne. Owszem korzystam

z nich, ale zazwyczaj wiem na ile mogę sobie pozwolić.

Patrycja: Czasami tak i faktycznie częściej przy tym czasie wolnym sięgam po telefon, aby przejrzeć media społecznościowe czy to obejrzenie serialu bądź filmu, w dużym stopniu do spędzania tak czasu przyczyniła się kwarantanna narodowa.

Czy starasz się wykorzystywać swój czas pożytecznie?

Ania: Staram się swój czas wykorzystać pożytecznie. Staram się najpierw wykonywać swoje obowiązki (czy to obowiązki związane z uczelnią, czy związane z domem). A następnie swój czas przeznaczyć na odpoczynek. Bardzo nie lubię marnować swojego czasu.

Patrycja: Myślę, że tak, aczkolwiek pozwalam sobie na lenistwo.

Czy chciałbyś/chciałabyś zmienić coś w sposobach spędzania czasu wolnego?

Mikita: No właśnie chciałbym spędzać więcej czasu z przyjaciółmi i więcej być na świeżym powietrzu, np. w lesie, jak to było, kiedy mieszkałem w swoim domu.

Ania: W chwili obecnej raczej nic bym nie chciała zmienić w sposobie spędzania wolnego czasu. Uważam, że na wszystko jest czas i miejsce.

Obecnie na studiach inaczej spędzam swój czas wolny niż jak będę go spędzać w przyszłości, czy jak spędzałam go w przeszłości.

Patrycja: Myślę, że za dużo czasu spędzam biernie przed komputerem ze względu na to, że mam to pod ręką. Chciałabym zacząć spędzać czas bardziej aktywnie np. spacer, basen, rower.

Podsumowując, stwierdzenie, że studenci są zawsze zajęci, nie jest do końca prawdziwe. Istnieje wiele czynników, które będą decydować o tym, ile faktycznie mamy wolnego czasu. Przyzwyczajenie się do harmonogramu studiów może zająć kilka tygodni, ale kiedy już to opanujemy, wszystko będzie dobrze. Najważniejszą rzeczą, którą warto podkreślić, jest zarządzanie czasem. Jeśli nauczymy się mądrze zarządzać swoim czasem, studia nie będą problemem oraz przeszkodą do realizowania swoich zainteresowań poza uczelnią.

Życzy studentom efektywnego spędzania czasu wolnego!

Opracowanie:

Agnieszka Zgorzałek,
Karolina Hołownia,
studentki socjologii,
SKN Mediokreatywni

SZTUKA INTERNAUTÓW

1 kwietnia 2017 roku na platformie reddit została stworzona strona, która przedstawiała pustą, białą kartkę o wymiarach 1000 x 1000.

Użytkownicy mogli postawić co pewien czas (5-15 minut) pixel w jednym z 16 kolorów.

Ponad milion osób wzięło udział w tym wydarzeniu, i przez 3 dni stawiali kropki w Internecie, tworząc sztukę, globalny obraz.

Eksperyment

W tym wydarzeniu olbrzymie znaczenie miała platforma twitch.tv, na której twórcy jednoczyli siły i „dowodzili” swoimi widzami w celu umieszczenia własnych grafik. Postawienie własnej grafiki i utrzymanie jej było bardzo trudnym zadaniem. W momencie, gdy milion użytkowników stawia pixele w tym samym momencie dochodzi do bitwy o terytorium. Kiedy chcemy coś stworzyć, musimy postawić obraz na już istniejącym obrazie. Będzie to źle odebrane przez osoby, które już posiadają dany teren. Wszystkie działania prowadziły do powstawania sojuszy, przyjaźni i wojen między użytkownikami. Dnia 3 kwietnia projekt r/place, bo tak się nazywa, został zakończony, a finalną grafikę możemy znaleźć w Internecie.

r/place poza redditem

Tworzenie grafiki na reddicie to wydarzenie, na które czekają setki tysięcy internautów. W 2022 roku eksperyment został powtórzony, jednak niektóre elementy, takie jak paleta kolorów zostały rozszerzone lub zmienione. Od 4 kwietnia 2023 roku na platformie streamingowej Twitch, pewna organizacja dała możliwość tworzenia grafik za pośrednictwem tejże platformy. Zasady są podobne: Na siatce 749 x 749 użytkownicy mogą postawić kafelek w jednym z 34 kolorów co pewien czas (30 sekund – 10 minut).

Mój Kwadrat na Times Square

OTK Network to właśnie organizacja, która stworzyła możliwość tworzenia tej grafiki na Twitchu zachęcała dodatkowo internautów ogłaszając, że finalny obraz zostanie umieszczony na New York Times Square. Całe wydarzenie jest również rozciągnięte w czasie. W momencie pisania artykułu obraz jest udostępniony do edycji nieprzerwanie przez niemal miesiąc, a codziennie wygląda inaczej.

Aktywność

Tutaj zaczyna się historia Polskiej walki z całym światem. Nasi użytkownicy są niezwykle aktywni, i starają się stworzyć jak największą grafikę. Zazwyczaj przejmowanie terytorium rozpoczyna się od tworzenia flagi kraju ojczystego. Polacy stawiali polskie flagi tam, gdzie chcieli. Stawianie kwadratu co minutę daje większe możliwości, niż co 10 minut jak w przypadku r/place. Niezwykle zaangażowanie Polaków było odbierane przez inne kraje jako oszustwo. Obierali nadzwyczajną aktywność i zorganizowanie jako coś niemożliwego. Dochodziło do niezręcznych sytuacji, w których czerwony kolor był przez moment zabroniony. Były to tylko chwilowe rozwiązania moderacji.

Dominacja Polaków

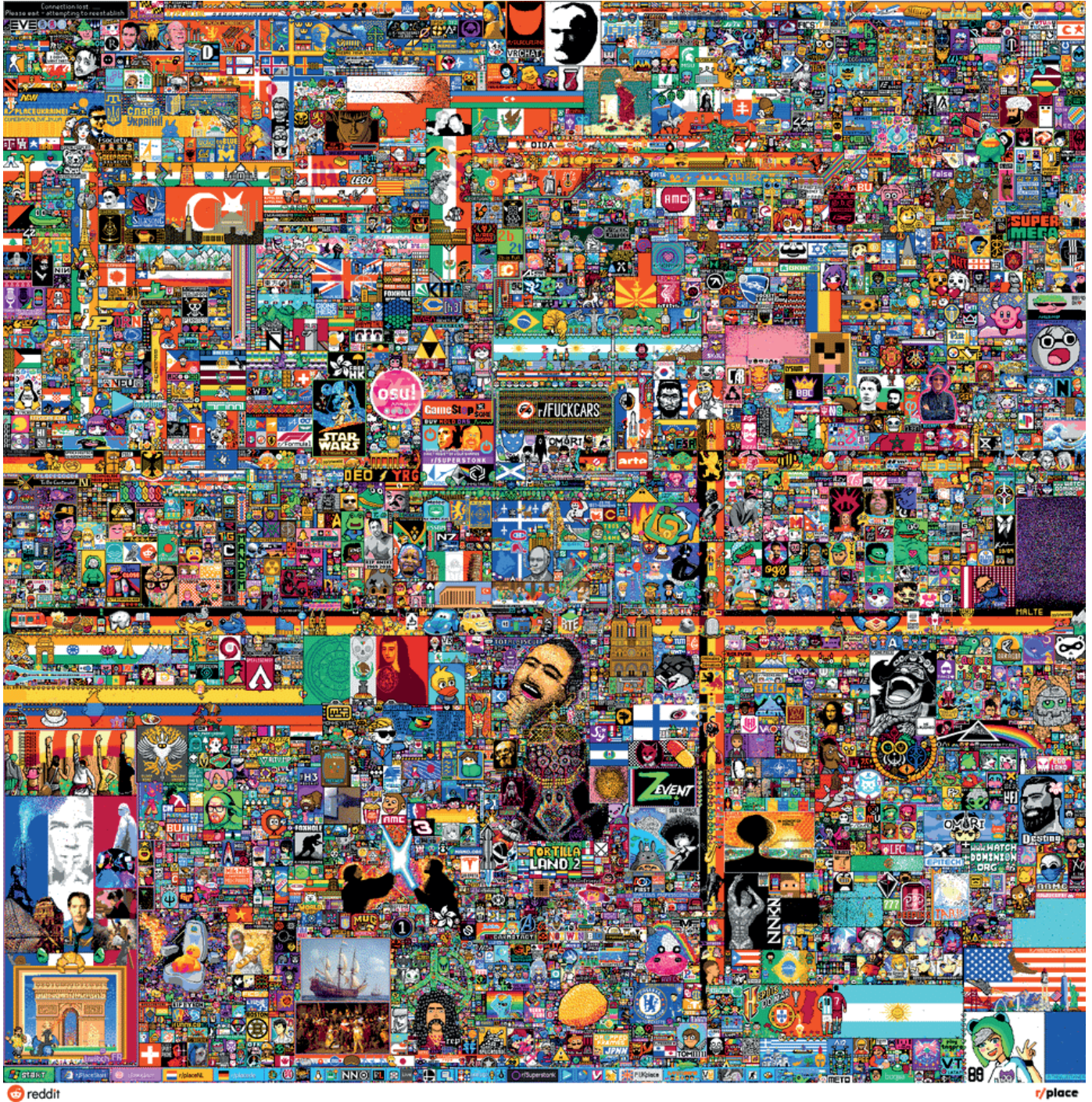
Polscy twórcy zjednoczyli siły i razem ze swoimi widzami rozpoczęli przejęcie całego obrazu. Przypominam, że jest to obraz o wymiarach 749 x 749, co oznacza, że trzeba wypełnić kolorem ponad pół miliona kwadratów, a można klikać co minutę. Udało się stworzyć polską flagę na niemal całym obszarze w około 5 godzin. Był to historyczny moment. Żadnej innej społeczności dotychczas się to udało. Niestety, moderatorzy kanału OTK Network stwierdzili, że nie życzą sobie takich działań. Obraz został cofnięty o kilka godzin. Mimo wszystko Polacy udowodnili jak bardzo są zgrani, zaangażowani i zorganizowani.

Finał

W chwili, kiedy to piszę, wydarzenie nie zostało zakończone, i ludzie ciągle tworzą grafiki, bronią już istniejących czy toczą walki o terytorium. Istnieje możliwość, że transmisja nadal trwa! Jeśli chcesz zobaczyć, jak wyglądał progres tworzenia obrazu z dnia na dzień, w sieci internetowej można znaleźć wyniki pod hasłami „OTK Network Canvas”, „OTK Canvas on Twitch”.

*Jakub Boguszewski
Finanse i Rachunkowość II rok*

Rysunek 1 r/place z 2022 roku

AMERICAN DREAM

The American territory is divided into four major cultural regions. Namely: the Northeast, the South, the Midwest and the West. Each of them is further subdivided into smaller units. For instance, the Northeast consists of New England and Mid-Atlantic States. Americans living in New England are believed to follow the Puritan spirit and work ethic. That is why some traits of character like hard work, shrewdness, thrift and ingenuity are associated with New Englanders while the Southerners are said to be more conservative, religious and violent than the inhabitants of the other regions. Nevertheless, despite some differences with regard to geographical location or local elements of culture like cuisine, all Americans share certain ideas and identify with some common American values I am going to present in this article.

The first typical value is the **PSYCHOLOGY OF ABUNDANCE** that is very relevant for understanding all American values and the way of life. The idea of the psychology of abundance is that Americans used to believe (and some of them still believe) that America is the country of limitless wealth in terms of natural resources and raw materials. The psychology of abundance is inextricably connected with the attitude of wastefulness (careless spending without considering the

consequences). We can find an example of such an approach in the American history, during the period of the westward expansion, when about thirty million buffaloes were hunted down. Nowadays, Americans are fortunately starting to realise that the supplies are not unlimited. Among other factors, it results from the scarcity of water observed in the West.

Another pair of values I would like to describe is **IDEALISING PRACTICAL SOLUTIONS** and **VOLUNTEERISM**. Idealising the practical side of life is one of the American values that emerged at the time of the Frontier experience. The American Frontier was the moving boundary between the wilderness and the civilisation where unlimited cheap land was available until 1890. The survival in the wilderness was possible only because people were very pragmatic and idealised what was practical. The common American proverb reflecting this attitude is 'What works is what counts'. Americans are really proud of their inventiveness and do-it-yourself spirit that is known as **VOLUNTEERISM**. It means people help others without being paid for it or expecting financial benefits. This help is initiated privately rather than through government-sponsored agencies. Six out of ten Americans are the members of voluntary organisations. It can be easily noticed

(also in numerous American movies) that when high school students need money, they do not ask a school principal for financial support or do not wait for the government to help them, but they organise car washes or bake sales instead. This is the spirit of volunteerism, resulting from Americans' own volition to do something for others.

The **AMERICAN DREAM** is the universal value which is interconnected with all the ideas I have already mentioned. It emerged in 1931 in the book *The Epic of America* by James Adams. He expressed it as "the dream of the land in which life should be better, richer, and fuller for every man with opportunities for each according to his abilities and achievement." Americans are taught that contentment can be reached through the Puritan virtues of thrift, hard work, family loyalty and faith in the free enterprise system. Also, if one attains the vision of their grandparents, it is part of the American Dream, which is related to another value, namely **PROGRESS**. In 'the nation of immigrants', progress is personally measured as family progress over generations. The nation's progress has been measured by the taming of the Frontier and industrial expansion, too. It has always been important for Americans to make progress by making use of opportunities. Americans live

their American Dream driven by the psychology of abundance, practicality and optimism.

The sign of optimism plays a huge part in **MOBILITY**. Americans believe that living elsewhere and changing the place of residence enables them to start a better life. They treat it as opening a new chapter of the human existence and the second chance, for instance, to find fulfilling employment. The American mobility contributes to the degree of homogeneity in the society. It means there is a mixture of different nationalities where people exchange values between one another and transmit some traits.

Talking about **PATRIOTISM**, Americans show great respect towards patriotic symbols and elements like the national anthem or flag. They also appreciate many national holidays such as Thanksgiving and Independence Day. Americans, however, do not perceive patriotism in terms of the love of the land. On the

contrary to the Europeans, they are more focused on the idea of America itself, paying attention to what it is and what it stands for. Generally, national pride is more essential than regional pride.

There are two American values which, it can be said, the American culture was built upon – **FREEDOM AND INDIVIDUALISM**. Freedom is at the centre of all American values. Americans believe that their country is the freest and the best in the world, welcoming immigrants and offering freedom to everyone. The understanding of freedom was shaped by the Founding Fathers (the members of the Constitutional Convention in Philadelphia in 1787). According to their ideals, all people are created equal and the role of the American government is to protect each person's inalienable rights. Americans attach great importance to the Bill of Rights (the first ten amendments to the American Constitution) giving people

numerous provisions like the freedom of speech, press and religion. Freedom is closely associated with individualism. The American concept of **INDIVIDUALISM** focuses on an individual. As it is stated in the Declaration of Independence, individual identity should become sacred. In the USA, success is measured by individual resourcefulness, self-reliance and, additionally, economic self-sufficiency.

All points considered, having read the above you should be able to tell what the American Dream is and whether the set of typically American values is your cup of tea. To find out for sure you have to go to this land of opportunity and check for yourself. Why not during the time of your studies, after all there are some student programmes such as *Camp America Work&Travel* that enable you to do that. Remember, the sky is the limit.

Karolina Wojczuk

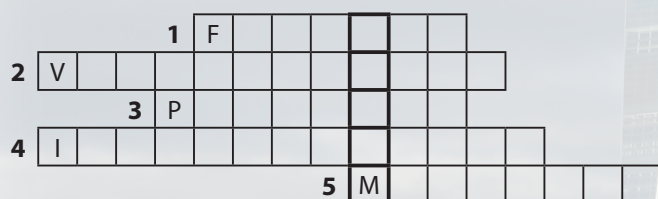

AMERICAN DREAM (TASKS)

I. Replace the Polish words in brackets with their English equivalents.

- That is why some traits of character like hard work, shrewdness, t__ _f_ (**oszczędność**) and ingenuity are associated with New Englanders.
- The psychology of a_u_ _ _ _ c_ (**obfitość, dostatek**) is very relevant for understanding all American values and the way of life.
- James Adams expressed the American Dream as "the dream of the land in which life should be better, richer, and fuller for every man with o_p_r_ _ _t_ _s (**możliwości**) for each according to his a_ _l_ _t_ _s (**zdolności**) and achievement"
- The psychology of abundance is i_ext_i_c_b_ly (***nierozzerwalnie, nieodłącznie**) connected with the attitude of wastefulness.
- According to the Founding Fathers, all people are created equal and the role of the American government is to protect each person's in_li_n_b_e (***niezbywalne**) rights.

- Solve the short crossword puzzle connected with the American values described in the article. Guess each American value reading the descriptions offered below. You can also look back at the bold-faced capitalized words in the article.

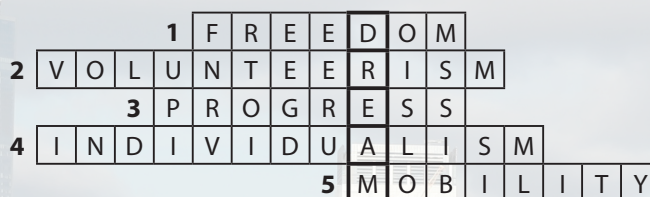
- Americans believe that their country is the freest and the best in the world, welcoming immigrants and offering ..... to everyone.
- It means people helping other people without being paid for it or expecting financial benefits.
- It is personally measured as family progress over generations.
- This concept focuses on an individual. According to the Declaration of Independence, individual identity should become sacred.
- The sign of optimism plays a huge part in it. Americans believe that living elsewhere and changing the place of residence enables them to start a better life.

ANSWER KEY

Task I

- thrift
- abundance
- opportunities, abilities
- inextricably
- inalienable

Task II

„PRZYSTANEK – POPULARYZACJA NAUKI” NOWY PROJEKT W RAMACH UNIWERSYTETU DZIECIĘCEGO

Z końcem roku zakończony został projekt skierowany do seniorów i uczniów Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego pt. „Integracja międzypokoleniowa – wspieranie łączności między pokoleniami”, w którym realizowane były m.in. warsztaty gier planszowych, kurs fotograficzny wraz z ciekawymi plenerami i zajęcia z aplikacji mobilnych społecznie użytecznych.

Obecnie **Akademickie Centrum Edukacji Ustawicznej w ramach Uniwersytetu Dziecięcego rozpoczęło realizację projektu pt. „Przystanek – popularyzacja nauki”**, którego koordynatorem jest p. Małgorzata Łojewska – Tarasiuk. Projekt realizowany jest w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki – Popularyzacja nauki i promocja sportu” ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki, oraz ze środków naszej uczelni.

Zajęcia skierowane są do 80 uczniów szkół podstawowych z powiatu bialskiego i miasta Biała Podlaska. Przeprowadzone będą 2

rekrutacje do projektu – pierwsza odbyła się w styczniu na rok 2023 zaś kolejna zaplanowana jest na rok akademicki 2023/2024. Zajęcia będą realizowane w małych 10-cio osobowych grupach ćwiczeniowych, 2 grupy dzieci z klas I-III oraz 2 grupy dzieci IV-VI.

Całkowita wartość projektu to 304.425,00 PLN. Oznacza to, że każde dziecko dostaje prezent w postaci 37 ciekawych zajęć o łącznej wartości ponad 3800 zł.

Poprzez zajęcia będziemy przekonywać przyszłych studentów, że nauki, prawa, formuły i definicje nie są aż takie trudne i mają zastosowanie w codziennym życiu, a ich znajomość ich ułatwia funkcjonowanie. Uczniowie będą mieli możliwość uczestnictwa pod okiem niesłychanie odważnych naukowców, którzy otwarci są na pytania ciekawych świata dzieci. Będziemy oswajać prawdy naukowe podczas zajęć praktycznych i doświadczeń laboratoryjnych. Dzieci dowiedzą

się, na czym polega praca naukowca, jakie są najnowsze trendy badawcze.

Większość zaplanowanych zajęć odbywać się będzie na terenie Campusu Akademii Białskiej, dziś np. w Regionalnym Centrum Badań Środowiska, Rolnictwa i Technologii Innowacyjnych EKO-AGRO-TECH, gdzie znajduje się nowoczesna infrastruktura badawcza przeznaczona do prowadzenia badań naukowych w zakresie analiz środowiskowych, fizyki budowli, analiz biologiczno-żywnościowych.

Zajęcia poprowadzą znakomici naukowcy, w pierwszej kolejności m.in. dr. hab. Iwona Mystkowska profesor ABNS – z Zakładu Dietetyki, badająca naukowo prozdrowotne właściwości warzyw i roślin. Zaprosi dzieci do niezwykłego świata chemii, gdzie i wspólnie sprawdzać będą min. PH w produktach żywnościowych, tak, aby podejmować świadome decyzje żywieniowe czy zajmą się samodzielną produkcją świec zapachowych.

dr inż. Katarzyna Radwańska – pracownik Z-du Rolnictwa ABNS, prowadzić będzie zajęcia pt. „Czy życie pszczoł jest słodkie jak miód?” – z degustacją różnych gatunków miodów. Dzieci poznają także cykl rozwoju pszczoły. Warsztaty pt. „Czy ciepło można zobaczyć?” przygotowane przez **dr Rafała Sochaczewskiego** - pracownika Z-du Mechaniki i Budowy Maszyn Wydziału Nauk Technicznych ABNS z zastosowaniem kamery termowizyjnej, wyjaśnią mechanizmy transportu ciepła, klasyfikację substancji ze względu na zdolność przewodzenia ciepła, rolę izolacji cieplnej i zastosowania materiałów przewodzących ciepło.

Wisienką na torcie pierwszego bloku zajęć mogą okazać się warsztaty prowadzone w Laboratorium Mechaniki, Budowy i Eksploatacji Maszyn, na których dzieci poznają zasady działania i budowę samochodów osobowych, dowiedzą się gdzie i w jakim celu znajduje się silnik, do czego służy gaz a do czego sprzęgło w samochodzie. Na zakupionych modelach aut poznają zasady działania silnika spalinowego, wodorowego czy z napędem

elektrycznym. Dzieci samodzielnie będą mogli wytworzyć paliwo, za-tankować model pojazdu, obserwować jak porusza się auto i którędy uciekają spaliny. Te zajęcia poprowadzi **mgr Michał Biały** – pracownik politechniki Lubelskiej, którego zainteresowania naukowe dotyczą m.in. zasilania silników spalinowych paliwami alternatywnymi.

Zajęcia w Uniwersytecie Dziecięcym to także sport i rekreacja, zaprosimy dzieci na lodowisko gdzie wyjaśniane będą prawa naukowe związane siłą tarcia i siłą odśrodkową w łyżwiarstwie, a także na zajęcia z nurkowania wyjaśniające właściwości wpływu ciśnienia na organizm człowieka, zajęcia na basenie, gdzie dzieci poznają prawa Archimedesesa i Newtona, zajęcia z kajakerstwa o prądach wodnych i wykorzystaniu wiatru, czy na ściance wspinaczkowej o ruchu i grawitacji.

Nieustannie wyrażamy nadzieję, że dzięki realizacji zajęć w ramach Uniwersytetu Dziecięcego dzieci będą miały okazję zobaczyć jak funkcjonuje uczelnia wyższa, będą mogły spotkać się z jej władzami,

otrzymać indeksy, w których będą zbierać zaliczenia z poszczególnych zajęć, i będą mogli poczuć się prawdziwymi studentami. Bogaty program, obejmujący różne dziedziny nauki, rozpoczynając od chemii, poprzez biologię, fizykę, geografę, programowanie, a kończąc na udowodnianiu prawd naukowych na lodzie czy w wodzie przyczyni się wyrażamy nadzieję nie tylko do poszerzenia horyzontów myślowych dzieci, ale wpłynie na rozwój ich zainteresowań oraz rozbudzenie ciekawości światem, który dotychczas mógł się wydawać trudny a zarazem nudny.

Nabytą w trakcie całego roku wiedzę i umiejętności dzieci będą mogły sprawdzić/rozwinąć dodatkowo podczas wyjazdu do jednego z największych w Europie centrów nauki – Centrum Nauki Kopernik i Planetarium w Warszawie oraz Epi-Centrum Nauki oraz Strefy Małego Odkrywczy w Białymstoku.

*dr Dorota Karwacka
koordynator ACEU*

Zdjęcia z archiwum ACEU

TO BYŁY PIĘKNE DNI, ALE... NIC NIE MOŻE WIECZNIE TRWAĆ

WSPOMNIENIE OŚMIU LAT W UNIWERSYTECIE TRZECIEGO WIEKU

1. października 2000 roku rozpoczęłam pracę jako wykładowca w zakładzie języka niemieckiego wówczas w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej. Po rozwiązaniu kierunku przeszłam na wcześniejszą emeryturę i zapisałam się do Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który wówczas obchodził jubileusz 5-lecia. Rok „studiowałam” i zostałam przewodniczącą samorządu słuchaczy. **Był to październik 2011.** Po roku przewodniczenia musiałam zrezygnować z pełnienia funkcji ze względów rodzinnych. Ale już po trzech latach dałam się namówić na ponowne kandydowanie i zostałam znowu przewodniczącą samorządu słuchaczy. Moje trzy kadencje przy współpracy wielu koleżanek

(oraz jednego kolegi) na poszczególnych funkcjach w samorządzie pozwoliły „osiągnąć Himalaje”, jak oceniali niektórzy słuchacze naszą pracę. Wypracowaliśmy m.in. wiele zasad gospodarowania finansami oraz dyscyplinujących słuchaczy, co spotkało się z zadowoleniem i zrozumieniem społeczności uniwersyteckiej. Mamy sztandarowe imprezy, jak wieczorki zapoznawcze na inaugurację roku akademickiego oraz tańce na jego zakończenie w różnych ciekawych miejscach wokół Białej Podlaskiej. Nasi słuchacze wiedzą, że jesień i wiosnę przywitamy na łonie przyrody poznając piękne okolice bliższe lub dalsze, że w okresie Bożego Narodzenia obejrzymy doskonałą sztukę albo

w warszawskim Teatrze Wielkim, albo w maceczniku „Mazowsza” w Otrębusach. A z okazji Walentynek pojedziemy do Teatru Muzycznego w Lublinie na operetkę, najlepszą sztukę muzyczną o miłości. Nie tylko „rządziłam”, inspirowałam, współorganizowałam, ale też organizowałam. Słuchaczki i słuchacze poznali Szlak Tatarski, Pojezierze Augustowsko- Suwalskie, część Warmii i Mazur. Pandemia nie pozwoliła pojechać do zachodniej części Pojezierza oraz na Powiśle. Uniwersytet to oczywiście zgłębianie wiedzy. A temu służyły cykle o sławnych malarzach, kompozytorach, kreatorach mody czy piosenkarzach. Nie zabrakło też „Akademii Sztuki”- o stylach w malarstwie, rzeźbie i architekturze oraz fenomenach Secesji czy Biedermeieru. Słuchaczki UTW dużo podróżują, mogły więc prezentować swoje wojaże w ramach cyklu „Podróże marzeń”. Nie sposób wymienić wszystkich działań, dzięki którym „chodzą po mieście słuchy”, iż trzeba czekać w kolejce aby móc zostać słuchaczem naszego UTW.

Oczywiście nie jest to tylko moją zasługą. Dziękuję za współpracę, za wkład pracy i inicjatywy: Zosi Mikonowicz (pierwsza profesjonalna strona www. utw), Krysi Wróblewskiej, Zosi Pawluczuk, Zosi

Bryndziuk, Danusi Michałowskiej, Irencie Gieruszka, Teresce Wieczorek, Justynie Domańskiej oraz Rysiowi Wasilewskiemu. Wszyscy staraliśmy się, aby UTW był dumą Uczelni. Dziękuję koleżankom wybranym razem ze mną w czerwcu 2021 roku do obecnego samorządu w osobach Marii Łukawiec, obecnej przewodniczącej, Jolancie Buczek (vice przewodniczącej), Krystynie Olszańskiej (sekretarz) oraz Anieli Żmudzkińskiej (skarbnik). Wasza praca, inicjatywy i zaangażowanie utrzymują wysoki poziom Uniwersytetu.

Rok akademicki 2021/22 zakończyłam ostatni raz jako przewodnicząca samorządu słuchaczy UTW dumna z jego pozycji w mieście oraz z zadowolenia słuchaczek i słuchaczy.

Dziękuję władzom Uczelni w osobach Pana Rektora, pani Rektor, pani Kanclerz za przychylność dla nas, dbanie o nas i za miłość do nas. Dziękuję ACEU w osobach pań Doroty Karwackiej, Edyty Arciszewskiej oraz pana Andrzeja Borodijuka za wszelką okazaną pomoc i wsparcie, za inspiracje, cierpliwość i wyrozumiałość.

Dziękuję koleżankom i kolegom, którzy swoimi działaniami przyczynili się do realizacji planów samorządu i czynnie włączali się w prace na rzecz naszej społeczności. Życzę wszystkim dalszej satysfakcji z bycia słuchaczem Uniwersytetu Trzeciego Wieku Akademii Białskiej Nauk Stosowanych. W wolnej chwili zapraszam do wspomnień na jubileuszowej Ławeczce Seniora obok jubileuszowego srebrnego świerku, symbolu naszej generacji.

Irena Mikiciuk

Zdjęcia z Uniwersytetu Trzeciego Wieku z archiwum ABNS

WIETRZENIE MAGAZYNÓW WYDAWNICTWA ABNS – ZAPRASZAMY

